

ADP İrana çağırış etdi

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº04 (3247) 31 Yanvar / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Çevik Polis
Alayının rəisi
işdən çıxarıldı**

İsrailə İran arasında savaş başlayarsa...

...Azərbaycan
istəsə belə,
bu savaştan
kənarda qala
bilməyəcək

**Afrikadan çəkilən Fransanın
yerini Rusiya doldurur...**

5

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

**"İran çoxdandır
Azərbaycana qarşı
müharibə aparır"**

Qulu Məhərrəmli: "Azərbaycan səfirliyinə qarşı edilən hücum silahlı basqın və terrorudur"

7

Siyasət

**İranla Türkiyə arasında
münaqişə mümkündürmü?**

Və yaxud İranın hərbi obyektlərinə hücumun arxasında Ukraynanın da əli varmı?

3

Xəbər

**Rusiyanın Qafqaza
yeni müdaxiləsi...**

"Politico": "Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh mümkündür, lakin Rusiyanın dəstəklədiyi oliqarx buna mane olmağa çalışır"

3

Mövqe

**İranın Türk
Birliyi qorxusu**

Və saxta məzhəbçilik ideologiyasının süqutu

13

Toplum

**"Bunlar bizi nə yerinə qoyub
və dərdimizi kima bildirək?!"**

İmişli sakini Qoşqar Əhmədov: "Pirəli Nağıyev tutduğu vəzifədən sui-istifadə edərək, mənə 4986 manat ziyan vurub"

12

Aktual

**"İran dövləti
məsuliyyət daşıyır"**

Hacı Şahin: "Azərbaycan xalqı hadisənin hərtərəfli araşdırılmasını və cinayətkarın layiqli cəzasına çatmasını tələb edir"

10

Aktual

**İranın Azərbaycana qarşı
düşmənçiliyinin səbəbləri**

Maşallah Rəzmi: "Düşünürəm ki, onlar bununla kifayətlənməyəcəklər və daha çox təxribatlar edəcəklər"

10

**Azərbaycanda kriminal
biznesin yeni növü:
PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİ**

Hər kəsdən soruşsanız, kriminal biznes kimi fəaliyyət göstərən bir neçə sahənin adını çəkə bilərsiniz: silah alveri, insan alveri, narkobiznes və. s. Lakin Azərbaycanda uzun illərdir inkişaf edən, rəsmi olaraq adi fəaliyyət kimi tanınan, lakin faktiki olaraq kriminal xarakter daşıyan bir biznes növü də vardır: PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİ VƏ PSIXOLOJİ XİDMƏT.

6

**Məhkəmə orqanları
səlamçiliyə necə
haqq qazandırır...**

Zərərçəkən Müzəffər Qasimovdan hakimlərin qanunsuz qərarı ilə bağlı Prezidentə müraciət

"Hürriyyət"-in ötən sayında Bakı şəhəri, Əliyev küçəsi ev 79, mənzil 1 ünvanında yaşayan Qasimov Müzəffər Əzim oğlu tərəfindən redaksiyamıza daxil olan şikayət məktubunu dərc etmişdik.

4

Tibb

Ölkə

Asiyanın ən varlı adamı 3 gündə milyardlarla dollar itirdi

Səhm qiymətlərinin çökməsi milyardların 20 milyard dollardan çox sərvət itirməsi ilə nəticələnib

Asiyanın ən varlı adamı, hindistanlı milyarder Gautama Adaninin sahibi olduğu "Adani Group"un səhmlərinin ucuzlaşması üç gündə 72 milyard dollara çatıb. Bu barədə "Bloomberg" məlumat yayıb. Yanvarın 30-da keçirilən ticarət zamanı "Adani Total Gas"ın dəyəri 20 faiz, "Adani Transmission"un dəyəri isə 15 faiz ucuzlaşıb. Ən böyük holding şirkəti "Adani Enterprises"ın səhmlərinin qiyməti iki faiz azalıb, agentlik qeyd edib, lakin xəbər yazılan zamanı o, demək olar ki, dörd faiz artıb.

"Adani Group"un səhmləri "Hindenburg Research" investisiya araşdırma qrupunun holdingdəki vəziyyəti tənqid edən hesabatının yanvarın 24-də dərc olunmasından sonra düşməyə başlayıb. Analitiklər Adaninin şirkətlərinin fəaliyyətində şübhəli təcrübələr və maliyyə saxtakarlığı əlamətləri aşkar ediblər.

"Billionaires Index"ə görə, səhm

qiymətlərinin çökməsi milyardların 20 milyard dollardan çox sərvət itirməsi ilə nəticələnib.

Eyni zamanda, "Adani Group" "Hindenburg Research"i "qiymətli kağızlar fırıldaqçılığı"nda ittiham edərək 413 səhifəlik xüsusi hesabatda anali-

tiklərin nəticələrini təkliz edib. Lakin analitiklər Adaninin cavabını inandırıcı saymayıblar. "Hindenburg" vurğulayıb ki, "Adani Group" onların əsas iddialarının hamısına məhəl qoymayıb və hesabatda yer alan 88 sualdan 62-nə konkret cavab verməyib.

Əyləncə səhifəsi

"Çılpaq gözəl" Putinlə görüşündən danışdı

"O, mənim heyvanlara göstərdiyim qayğıdan məmnun qalıb"

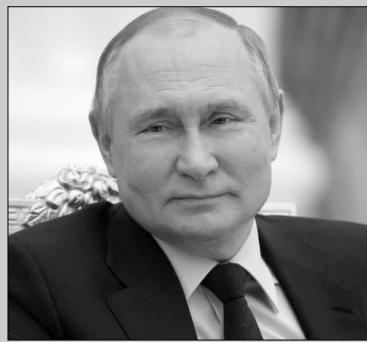
Daha çox erotik filmlərdəki rolları, açıq-saçıq şəkilləri ilə məşhurlaşan Holivud ulduzu Pamela Anderson 2016-cı ildə Moskvaya səfəri və Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə görüşü barədə danışdı.

Lent.az xarici media-ya istinadən xəbər verir ki, aktrisa vəqan həyat

tərzi sürdüyünü və heyvanları müdafiə cəmiyyətinin aktiv üzvü olduğunu bildirib. Elə 2016-cı ildə Rusiya paytaxtına səfərinin məqsədi də bununla bağlı olub. O, nəslilə kəsilməyən dəniz heyvanlarının qorunması üçün çağırışlar edib.

"Kremlə yüksək vəzifəli məmurlarla eyni masa arxasında oturdum. Öz kağızlarımı qarışdırır, delfin, suiti və nəslilə kəsilməyən dəniz heyvanlarının qorunması üçün çağırışlar edib. Onlardan kömək göstərmələrini xahiş edirdim.

Putin otağa bir neçə dəqiqəlik daxil oldu. O, hər şeyi eşitmişdi. Biz danışmadıq, lakin mənə dedilər ki, o, mənim heyvanlara göstərdiyim qayğıdan məmnun qalıb".

50 dərəcə şaxtda qalan şəhər...

Rusiyada qarlı örtülmüş Yakutsk şəhəri -50 temperaturda lentə alınıb. Bu barədə, Rusiya şəhərinin kadrlarını videoqraf Mayk Mixaylyuk öz Instagram səhifəsində yayımlayıb.

Video sənətinin çəkdiyi kadrlarda şəhər əhalisi görünür - yalnız qar, buz və şaxta, şəhər "buzlu" mavi işıqla işıqlandırılıb. Paylaşımın altındakı şərhərdə Mixaylyukun bəzi abunəçiləri qeyd ediblər ki, bu videoya baxmaqdan üşüyürlər. Digərləri, Yakutiya sakinləri əlavə ediblər ki, -50 respublikada yaşadıkları ən pis temperatur deyil. "-50 normaldır. Kəndimdə -65, mən Yakutiyanam", - deyərək abunəçilərdən biri yazıb.

"Oskar" mükafatına namizəd olan aktyor qəhvə dükanında işləyir

2023-cü ildə "Oskar" mükafatına namizəd olan aktyor Ceyms Martinin qəhvə dükanında işlədiyini məlum olub.

Bu barədə "The Daily Mail" qəzeti yazır.

"İrland sayağı vidalaşma" ("Prohanie po-irlandski") filminin aktyoru daun sindromlu Ceyms Martin deyir ki, qəhvəxanadakı işini tərk etmək fikrində deyil və orada öyrəndiyi bacarıqlarla fəxr edir.

"Mən bütün müştərilərə kömək edərim və uzun müddətdir ki, bu işlə məşğulam. Mən sarımsaqlı çörək, salat, midye, çips və buna bənzər yeməklər hazırlaya bilərəm", - Martin deyir.

Aktyor vurğulayıb ki, daun sindromlu olub-olmamağından asılı olmayaraq hər kəs aktyor ola bilər.

"The Simpsons"da Stiven Hokinqi götürün. O, fantastik aktyor idi və nə etdiyini bilirdi. Mən həmişə insanlara deyirəm ki, kitabı üz qabığına görə mühakimə etməyin".

O, etiraf edib ki, onu tez-tez daun sindromlu ilk peşəkar aktyor Tommi Cessopla səhv salırlar.

İstanbuldan gələn rusiyalı qadın mədəsində yarım kiloqram kokain çıxdı...

Moskvanın Vnukovo hava limanında mədəsində yarım kiloqrama yaxın kokain olan qadın saxlanılıb. Oxu.az xəbər verir ki, polis onu xəstəxanaya aparmalı və iki gün tualetə getməsinə izləməli olub.

23 yaşlı Yevgeniya İstanbuldan Vnukovaya uçub və nədənsə gömrükçülərin şübhəsi altına düşüb. Rentgen şüaları göstərib ki, Yevgeniyanın mədəsində bir topa naməlum əşyalar var.

Sənişin saxlanılaraq xəstəxanaya aparılıb. Sonrakı iki gündə Yevgeniyanın tualetə getməsi polis tərəfindən diqqətlə nəzarətə götürülüb. Tezliklə bu nəzarət öz nəticəsini verib.

Qadının mədəsindən 90 ədəd qara bağlama çıxıb. Onlar ekspertiza üçün göndərilib və Yevgeniyanın daxilində 446 qram kokain gəzdirdiyi məlum olub.

İndi narkotik qaçaqmalçılığı işi üzrə onu iyirmi ilə qədər həbs gözləyir.

Corc Kluniden dostlarına milyonluq jest

Sənətçi 14 yaxın dostuna 1 milyon dollar pul verib

Dünyaca məşhur amerikalı aktyor Corc Kluni atdığı addımla diqqət çəkib. "Olay" xəbər verir ki, sənətçi 14 yaxın dostuna 1 milyon dollar (təxmini 1,7 milyon manata yaxın) pul verib.

"Bu illər ərzində köməyə ehtiyacım olanda həmişə onlar mənə dəstək olub. Hamımız çox yaxşı dostuq. Düşünürdüm ki, öləndə vəsiyyətimdə onları da qeyd edim. Sonra dedim ki, niyə ölməyimi gözləyirəm?".

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələni və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Eldar SABİROĞLU,
Səbiq millət vəkili

İrandakı səfirliyimizin fəalliyətini dayandırması...

Hər kəs xalqın və dövlətin bədrəməməsi üçün özünü “odun ağzına” atan İlham Əliyevin ətrafında birləşməlidir

Azərbaycan İrandakı səfirliyinin fəalliyətini dayandırdı. Belə bir məlumat XİN-nin müavini Xələf Xələfov tərəfindən səfirliyin təxliyə edilən əməkdaşlarını və hadisə zamanı iranlı terrorçunun avtomat “Kalaşnikov”dan açdığı atəş nəticəsində qəhrəmancasına həlak olan Orxan Əsgərovun nəşini Bakıya gətirən təyyarənin eniş zamanı hava limanında jurnalistlərə müsahibəsində açıqlanmışdı.

Əlbəttə, bu, adidən verilmiş bir qərar deyildi. Görünür, Azərbaycanın prezidentinin çox götür-qoydan sonra belə bir qəti qərar qəbul etməsində məqsədi, ölkənin imicinə toxunan terror hadisəsində İranın xüsusi xidmət orqanlarının bilavasitə əli olduğunu beynəlxalq aləmin diqqətinə çatdırmaqdır.

Bu doğru siyasi gediş olsa da, bayaq qeyd etdiyim kimi, asanlıqla qəbul edilən qərar və siyasi bəyanat deyildir. Dövlət başçısı tərəfindən meydana qoyulmuş çox məsuliyyətli, dönməz və sərt bir iradənin açıq inikasıdır.

Xalqın bu çətin dövrdə işi nədən ibarət olmalıdır?! İlk növbədə bu döyüşdə hər kəs Prezidentin yanında olmalıdır. Bütün siyasilər, vətəndaş təşkilatlarının fəalları, ictimaiyyətin nümayəndələri xalqın və dövlətin bədrəməməsi üçün özünü “odun ağzına” atan İlham Əliyevin ətrafında səyləri bir yerə qoymalıdır. Əgər bunu bacarmayan tapılacaqsa, heç olmazsa ziyan da vurmasın. O şəxslərin çəkilib bir kənarda dayanması daha məqsədsəuyğun olardı.

ELAN

Bakı şəhəri, 8 nömrəli Peşə Məktəbi tərəfindən 1 iyul 2002-ci ildə Əliyev Mehrrəli Faiq oğluna verilmiş AB № 064175 seriyalı diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin!

Vəli Səmədli və Oqtay Fətəliyev Aydın Xanəliyevə anası Şövkət xanımın vəfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin!

ADP İrana çağırış etdi

Dünən ADP İdarə Heyəti regionda və ölkədə baş verən bir sıra ictimai-siyasi hadisələrin müzakirəsinə həsr olunan növbəti toplantısını keçirib. Partiyanın mətbuat xidmətidən “Hurriyyet”ə verilən məlumata əsasən, müzakirələrdə bir daha Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə edilən terror hücumuna diqqət çəkilib. Qeyd edilib ki, İran dövləti ona yönələn ittihamları nəzərə alaraq baş vermiş terror hadisəsini obyektiv şəkildə araşdırmalı, bu qanlı cinayətin təşkilatçıları və icraçıları ədalət mühakiməsinə təslim etməli və Vyana Konvensiyasına qoşulmaqla səfirliklərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməlidir.

Müzakirələrdə, həmçinin, baş vermiş hadisə ilə bağlı Azərbaycan dövlətinin və cəmiyyətinin ehtiyatlı davranmasının, İranda 40 milyona yaxın cənublu soydaşlarımızın yaşamasının nəzərə alınmasının, bu baxımdan iki yaxın qonşu və müsəlman dövləti arasında münasibətlərin qorunub saxlanılmasının vacibliyi də qeyd edilib.

İdarə Heyəti son zamanlar Azərbaycanın xarici dövlətlərdəki diplomatik korpuslarına qarşı edilən hücumları nəzərə alaraq hakimiyyəti xaricdəki səfirlik və konsulluqlarımızın təhlükəsizlik tədbirlərinin daha effektiv və etibarlı şəkildə təmin edilməsi ilə bağlı addımlar atmağa çağırıb.

İdarə Heyəti eyni zamanda İranın bir çox hərbi obyektlərinə ötən həftə ərzində edilən hücumlar ətrafında da fikir mübadiləsi aparıb. Baş verənlərin beynəlxalq hüquq normalarına zidd olduğu, eyni zamanda regionun təhlükəsizliyini təhdid edən geniş miqyaslı hərbi toqquşmalara gətirib çıxara biləcəyi nəzərə alınaraq, dünya dövlətlərinin bu tipli addımlardan çəkinməsinin vacibliyi qeyd edilib.

İdarə Heyəti Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyanın Azərbaycan ərazisində yaşayan ermənilərin blokadada olduğunu bəhanə edərək, həmin əraziyə beynəlxalq missiyanın gətirilməsinin

Partiya molla rejimini Azərbaycan səfirliyinə qarşı həyata keçirilən terrorun təşkilatçıları və icraçıları ədalət mühakiməsinə təslim etməyə çağırırdı...

vacibliyi ilə bağlı səsləndirdiyi bəyanata da münasibət bildirib. İdarə Heyəti bildirib ki, Paşinyanın bu bəyanatı beynəlxalq hüquq normalarına zidd olmaqla yanaşı, Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq, mövcud problemin həll olunmasını uzatmaq, eyni zamanda Azərbaycanla sülh müqaviləsinin bağlanmasından yayınmaq cəhdidir.

Müzakirələrdə Laçın dəhlizində Azərbaycan vətəndaşlarının ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə yönələn hərəkətlərə qarşı keçirdiyi dinc aksiyaların blokada kimi qələmə verilməsinin yolverilməzliyi bildirilib.

İdarə Heyəti korrupsiyaya qarşı mübarizə adı altında həbs olunan bir çox dövlət memurlarının son zamanlar müsadirə olunmuş korrupsiya yolu ilə əldə etdikləri əmlaklarını məhkəmə qaydasında geri almalarını müzakirə edib və baş verənləri korrupsiyanın dövlət səviyyəsində müdafiə olunması kimi dəyərləndirib.

İdarə Heyəti Rusiya-Ukrayna müharibəsinin son durumunu da müzakirə

edib. Müzakirələrdə son zamanlar bir çox Avropa və Qərb dövlətlərinin Ukraynaya yeni müasir tankların tədarük olunması ilə bağlı verdikləri qərar müsbət dəyərləndirilib. Eyni zamanda bu dağıdıcı müharibənin Ukraynanın ərazi bütövlüyü və Rusiyanın təhlükəsizlik qayğılarının təmin olunması ilə daha tez bitməsinin vacibliyi qeyd olunub.

İdarə Heyətində həbsdə olan ictimai fəal Bəxtiyar Hacıyevin 20 gündən artıq keçirdiyi aclıq aksiyası da müzakirə edilərək, onun səhhətində baş verə biləcək problemlərdən narahatçılıq ifadə edilib.

ADP İdarə Heyəti dünyada və bölgədə gedən hadisələrin gərginləşməsi, Azərbaycanla Ermənistan arasında münafişə riskinin artdığı bir dövrdə ölkədə milli həmrəyliyin qorunub saxlanılmasının vacibliyi və milli problemlərimizin həllinin asanlaşdırılması baxımından hakimiyyəti siyasi məhbəslərin azad olunması, insan hüquq və azadlıqlarının bərqərar olunması istiqamətində addımlar atmağa çağırıb.

Hazırladı: KƏNAN

Çevik Polis Alayının rəisi işdən çıxarıldı

Səhlab Bağirov kiçik vəzifəyə keçirilib

Daxili İşlər Nazirliyi Çevik Polis Alayının rəisi Səhlab Bağirov vəzifəsindən azad olub. Bu barədə dünən daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov müvafiq əmr imzalayıb.

Əmrə əsasən, DİN-in Əlahid-də Çevik Polis Alayının reisi general-mayor Səhlab Bağirov serəncama götürülüb.

Nazir digər əmrə S.Bağirovu DİN-in Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin nəzdində yerləşən mərkəzə rəhbər təyin edib.

Faktı Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən APA-ya təsdiqləyiblər.

Bu yerdəyişmə S.Bağirovun “vurulması” kimi qiymətləndirilə bilər.

"40 milyon azərbaycanlı fars rejiminin əsiridir"

Allahşükür Paşazadə: “Biz indi bilirik ki, onlar bizim yox, Ermənistanın qardaşıdır”

“İranda 40 milyona yaxın azərbaycanlı bu gün fars rejiminin əlində əsirdir”. Bu fikirləri Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə “Report”un sualını cavablandırarkən deyib.

“Biz də hamı kimi Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə edilən terror hücumunu qınayırıq. Bu gün ölkəmizdə yaşayan bütün dinlərin nümayəndəsi birlikdə gəlib başsağlığı veriblər. Bu onu göstərir ki, Azərbaycanda tolerantlıq, milli birlik və vəhdət var”.

A.Paşazadə vurğulayıb ki, İranda 40 milyona yaxın azərbaycanlı yaşayır: “Onlar bu gün fars rejiminin əlində əsirdirlər. İnanıram ki, həqiqət gələcəkdə öz yerini tapacaq. Bu gün biz İrandan şəhid aldığımızı, hansı ki, onu qardaş hesab edirdik. Biz indi bilirik ki, onlar bizim yox, Ermənistanın qardaşıdır. Prezident İlham Əliyev dediyi kimi baş verən terror aktıdır. Məsələ dəqiqliyinə kimi incələnməli və dünya həqiqətinə nə olduğunu bilməlidir”.

Rusiyanın Qafqaza yeni müdaxiləsi...

“Politico”: “Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh mümkündür, lakin Rusiyanın dəstəklədiyi oliqarx buna mane olmağa çalışır”

“Praqa danışıqlarında əhəmiyyətli irəliləyişlər əldə edilsə də, cəmi bir ay sonra Rusiyadan gəlmiş erməni oliqarx Ruben Vardanyanın müdaxiləsi ilə prosesdə əhval-ruhiyyə kəskin şəkildə dəyişib”.

Bunu İtaliya Müdafiə Baş Qərargahının, eyni zamanda, NATO Müttəfiq Komandanlığında Yaxın Şərq və Şimali Afrika üzrə sabiq analitiki Maurizio Geri “Politico”da dərc olunan “Rusiyanın Qafqaza yeni müdaxiləsi. Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh mümkündür, lakin Rusiyanın dəstəklədiyi oliqarx buna mane olmağa çalışır” adlı məqaləsində bildirib.

Analitik xatırladı ki, ötən ilin payızında Avropa Siyasi Birliyinin Praqada keçirilmiş ilk sammitində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyan BMT Nizamnaməsi və 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə sadıqlıqlarını təsdiq ediblər və beləliklə, Azərbaycanla Ermənistan qarşılıqlı şəkildə bir-birinin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyıb: “Bu, əlamətdar hadisə idi. Belə ki, həmin vaxta qədər Ermənistan rəhbərliyi heç vaxt Qarabağı Azərbaycanın suveren ərazisi kimi tanımamışdı. Lakin belə mühüm irəliləyişlərə baxmayaraq, reallıq, əlbəttə ki, daha mürəkkəb olduğunu sübut etdi. Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh mümkün olsa da, indi qarşıda yeni bir maneə dayanır və bu, Rusiya tərəfindən dəstəklənir”.

Analitik Maurizio Geri bildirib ki, 44 günlük müharibədən sonra Bakı regionun reintegrasiyası üçün sürətlə hərəkət keçib, kütləvi şəkildə basdırılmış minaların təmizlənməsi əməliyyatına böyük sərmayə yatırır və Birinci Qarabağ müharibəsində məcburi köçkün düşmüş azərbaycanlılar arasından ilk 200 ailə artıq öz evlərinə qayıdıb.

Müəllif vurğulayır ki, 1990-cı illərdə müharibənin qurbanı olmuş azərbaycanlıların bu torpaqlara qayıtması Bakı üçün prioritet məsələdir, bununla belə, regionun etnik erməni əhalisinin inteqrasiyasına da ehtiyac var, çünki əks halda davamlı sülh əldə oluna bil-

məz.

Analitik qeyd edib ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan etnik ermənilərin hüquqlarının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi Praqa danışıqlarının əsas məqsədi idi və bu istiqamətdə əhəmiyyətli irəliləyişlər əldə edilib. Lakin cəmi bir ay sonra Rusiyadan gəlmiş erməni oliqarx Ruben Vardanyanın müdaxiləsindən sonra prosesdə

Analitik qeyd edib ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan etnik ermənilərin hüquqlarının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi Praqa danışıqlarının əsas məqsədi idi və bu istiqamətdə əhəmiyyətli irəliləyişlər əldə edilib. Lakin cəmi bir ay sonra Rusiyadan gəlmiş erməni oliqarx Ruben Vardanyanın müdaxiləsindən sonra prosesdə əhval-ruhiyyə kəskin şəkildə dəyişib.

əhval-ruhiyyə kəskin şəkildə dəyişib.

Müəllif bildirir ki, Ruben Vardanyan Sovet İttifaqının dağılmasından sonra qanqster kapitalizminin hökm sürdüyü onillikdə Rusiyada var-dövlət qazanıb: “1985-ci ildə doğulduğu Ermənistan-dan ayrılan Vardanyan uzun illər Moskvada yaşayıb, keçən ilin noyabrında qəflətən Rusiya vətəndaşlığından imtina edib və Qarabağa köçərək regionun “dövlət naziri” olub. Oliqarx bu vaxta qədər Qarabağa cüzi maraq göstərmişdi. Lakin o, qazanc əldə etmək fərsətinə açıq-aydın görüb: Onun gelişindən bir neçə həftə sonra uzun müddət işləməyən iki qızıl mədəni yenidən açılıb”.

Müəllif Vardanyanın Qarabağa gəlişinin qeyri-adi zamana təsadüf etdiyini vurğulayıb və burada narahatlıqların olduğunu əlavə edib: “Narahatlıq ondan ibarətdir ki, Vardanyan Qarabağın erməni icması arasında indi öz təsirindən ictimai rəyi sülhə qarşı yönəltmək üçün istifadə edəcək və bu, həm Bakının, həm də İrəvanın maraqları üçün fəlakət ola bilər. Burada sual yaranır: Vardanyan birdən-birə Qarabağda necə nüfuz sahibi oldu və onun bu vəziyyəyə gəlməsinə kim kömək etdi?”

Cənubi Qafqazda fəal olan iki əsas regional güc Türkiyə və Rusiyadır. Türkiyə Azərbaycanın müttəfiqidir, Rusiya isə ənənəvi olaraq Ermənistanı dəstəkləyəndə, Paşinyan Rusiyanın başçılıq etdiyi Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını ölkəsinə kifayət qədər dəstək göstərmədiyinə görə tənqid edib. Bu addımı Kremlin dolayı tənqidi kimi anlamaq olar.

Bu arada Vardanyan Cənubi Qafqazı öz təsir dairəsində görən Moskva ilə yaxşı əlaqələrə malikdir. Rusiyanın bütün oliqarxları prezident Vladimir Putinin lütfü sayəsində fəaliyyət göstərir və bu səbəbdən Vardanyanın Kremlin adamı olduğuna şübhə ola bilməz. Ukrayna hökuməti Vardanyana qarşı sanksiyalar tətbiq edəndə bu sübut olunub.

Moskva 2020-ci il müharibəsinə son qoyan atəşkəs razılaşmasına vasitəçilik edib və o vaxtdan Rusiyanın sülhməramlıları orada yerləşdirilib. Avropa İttifaqının da sülh prosesində fəal iştirak etdiyi bir vaxtda, Kremlin “öz həyətidən kənara çıxmamaqda” bir-bəşə marağı var.

Hazırda Rusiya sülhməramlıları Qarabağı Ermənistanla birləşdirən Laçın yolunda patrul xidməti aparırlar. Bu da Vardanyanın faydalı qazıntılarını ixrac etmək üçün istifadə etdiyi marş-

rutdur və Moskvanın sülhməramlıları bu ixraca mane olmur”.

Analitik məqalədə azərbaycanlı ekofəalların dekabrın 12-dən Laçın-Xankəndi yolunda keçirdikləri dinc etiraz aksiyasına da toxunub.

Müəllif bildirir ki, sülh danışıqlarını qeyri-müəyyən müddətə dayandırmaq Moskvaya öz şərtlərini dikte etməyə imkan verə bilər və bunun səbəbi Rusiyanın Cənubi Qafqazda beynəlxalq arbitr kimi mövqeyini qoruyub saxlamaq istəyi ilə bağlıdır: “Beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycan ilə Ermənistan arasında substantiv sülh danışıqlarını mümkün qədər tez zamanda reallaşdırmalıdır və bunu Azərbaycanın Qarabağ ermənilərinin haqlarına və təhlükəsizliyinə təminat verəcəyinə dair vədinə, eyni zamanda, Ermənistanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşacağına dair sözüne arxalanaraq edə bilər.

Amma nə olursa olsun, Qarabağdakı yerli erməni əhali başa düşməlidir ki, burada sülh uğrunda mübarizə aparan iki tərəf mövcuddur və onların arasında nə Rusiya, nə də Vardanyan var”.

Hazırladı: RƏŞAD

İranla Türkiyə arasında münaqişə mümkündürmü?

Və yaxud İranın hərbi obyektlərinə hücumun arxasında Ukraynanın da əli varmı?

2019-cu ildə Qarabağda yaşanan gərginlikdən sonra Ankara ilə Tehran arasında münasibətlər kifayət qədər soyuqlaşmış. Bunun əsas səbəblərindən biri odur ki, İran Ermənistanı, Türkiyə Azərbaycanı dəstəkləyir.

Bu münasibətlər kontekstində rəsmi Tehran Zəngəzur dəhlizinin yaradılması ideyasına qarşıdır. Çünki bu, reallaşarsa, ölkənin tranzit rolu kəskin şəkildə azalacaq. Rəsmi Ankara isə bu dəhlizin açılmasında maraqlıdır, ona görə ki, Türkiyəyə əlavə üstünlük qazanır.

Bir tarixi faktor da var, osmanlılar və farslar arasında əsrlər boyu davam edən birincilik rəqabəti və keçmişdən bu günə miras qalmış bir çox ziddiyyətlər.

Lakin son vaxtlar Türkiyə və İran arasındakı “buzların” əridilməsinə cəhdlər edilir. Xüsusən də Tehran tərəfindən. Hansı ki, yanvarın 17-də İranın xarici işlər naziri Hüseyn Əmir-Abdollahian Ankaraya planlaşdırılmış səfər çərçivəsində Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu ilə “normallaşma”-nı müzakirə etdi.

Bu arada isə, molla rejimi tərəfindən İran-Türkiyə münasibətlərinə yeni zərbə vuruldu - Tehrandə Azərbaycan səfirliyinə qarşı terror həyata keçirildi.

Əlbəttə, bundan sonra vəziyyətin necə inkişaf edəcəyi kəşfiyyat məlumatlarından asılıdır. Yeni istər Türkiyə, istər də Azərbaycanın kəşfiyyat xidmətləri tezliklə bu hadisənin arxasında kimlərin, hansı qüvvələrin dayandığını dair hesabat təqdim etməlidirlər.

Maraqlıdır ki, artıq qardaş ölkədə bəzi ekspertlər Türkiyə ilə İran arasında müharibə olacağını proqnozlaşdırırlar. Lakin bu, az ehtimal olunur. Lakin istər Türkiyə-İran, istər də Azərbaycan-İran münasibətlərinin daha da gərginləşəcəyi istisna deyil. Üstəlik, İsrailin iki gün əvvəl İranın hərbi obyektlərinə hücumu da ortaya qoyur ki, regionda bir savaş baş verəcəksə, bu, İsrail və İran arasında olacaq.

Konkret İrana qarşı əməliyyatlara gəldikdə, çox güman ki, bu, CIA və Mossad-ın birgə planıdır. Çünki hər iki kəşfiyyat qurumu “seriyalı aksiyaları” sevirlər və burada serialın ikinci epizodu İsrailin pilotsuz təyyarələrin istehsalı üçün hərbi obyektlərə hücumu olub.

Bu prosesdə Ukrayna da dolayısi ilə iştirak edə bilər, çünki məhz bu ölkə Rusiyaya İran pilotsuz təyyarələrinin tədarükü ilə bağlı molla rejiminin cəzalandırılmasını fəal müdafiə edir. Hətta İranın hərbi obyektlərində gecə saatlarında törədilən partlayışlarda Kiyev rejiminin əlinin ola biləcəyi də istisna edilməməlidir. Hansı ki, Ukrayna prezidentinin müşaviri Podolyak bunu dolayısi ilə təsdiqləyib. O, sosial şəbəkələrdə “İrandakı gecə partlayışları - pilotsuz təyyarələrin və raketlərin istehsalı, neft emalı zavodu. Ukrayna sizə xəbərdarlıq edib”, yazıb. Bu isə, srağagün gecə İsfahan və Təbrizdə hərbi fabrikələrə və silah-sursat anbarlarına vurulan dron hücumlarına işarədir.

Maraqlıdır ki, bundan əvvəl də İranda “istehsalın məhviniə doğru getməyə” çağıran məhz Podolyak idi.

Ülviyyə ŞÜKUROVA

“Hürriyyət”in ötən sayında Bakı şəhəri, Əliyev küçəsi ev 79, mənzil 1 ünvanında yaşayan Qasimov Müzəffər Əzim oğlu tərəfindən redaksiyamıza daxil olan şikayət məktubunu dərc etmişdik. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, eləcə də Ali Məhkəmənin rəhbərliyinə müraciət edən şikayətçi yazırdı ki, Bakı şəhər sakinini Lötfi Cəbrayıl ona şərataraq, guya 64000 manat borclu olduğunu iddia edib. Onun sözlərinə görə, bu məsələ hüquq müstəvisində araşdırılan zaman bəzi məhkəmə instansiyaları faktla əlaqədar ədalətsiz qərar çıxarıb.

Qeyd edək ki, ötən yazımızda şikayətçi konkret olaraq Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Şərafət Məmmədovanın qərarına etiraz etmişdi. “Şərafət Məmmədova mənim məhkəmədə işləmədiyimdən istifadə edərək, heç bir hüquqi sənədə istinad etmədən və hər hansı sübut olmadan ədalətsiz qətnamə qəbul etmişdir”, - deyir M.Qasimov bildirmişdi. Hansı ki, Ali Məhkəmənin Mülki Kollegiyası da 15 noyabr 2022-ci il tarixli qərarında Ş.Məmmədovanın qərarının ədalətsiz olduğunu göstərir: “Məhkəmə Kollegiyası hesab edir ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi hüququ normasının tətbiqində səhvə yol verilmişdir. Buna görə də apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsi ləğv edilməli, iş üzrə məhkəmələr tərəfindən müəyyən edilmiş işin hallarına əsasən yeni qərar çıxarılmaqla iddia qismən təmin edilməlidir”.

Bununla belə, Ali Məhkəmənin Mülki Kollegiyası Müzəffər Qasimov tərəfindən verilmiş kassasiya şikayətini qismən təmin etsə də, qərar da onun üzərinə Lötfi Cəbrayıl 64350 (altmış dörd min üç yüz əlli) manat ödənilməsi öhdəliyi qoyulmuşdur. Şikayətçi isə deyir ki, Ali Məhkəmənin də qətnaməsində əks olunan 64350 manat “borcun” mənbəyi, ümumiyyətlə bu rəqəmin haradan alındığı göstərilir. Onun sözlərinə görə, əslində, bu rəqəm müstəntiq araşdırması zamanı texniki yanlışlıq nəticəsində istintaq materiallarında əks olunub. Yəni burada 64350 manatdan deyil, 59500 manatdan söhbət gedir və bu məbləğ də qarşı tərəfə artıqlaması ilə ödənilib...

Dəyərli oxucularımıza aydın olsun deyə bildirək ki, Lötfi Cəbrayıl Bakıda məşhur sələmçi kimi tanınır. Bu haqda məlumat verən şikayətçinin sözlərinə görə, onun arxasında çox nüfuzlu məmurlardan (müəyyən səbəblərdən adını qeyd etmirik - red.) biri dayanır. Həmin məmura arxalanan L.Cəbrayıl əksər hallarda heç bir sənəd imzalamadan ehtiyacı olanlara, çətinə düşən insanlara yüksək faizlə böyük məbləğdə pul verir. Onun Müzəffər Qasimovla tanışlığı da məhz bu məsələ ilə bağlı yaranıb. Şikayətçinin dediyinə görə, bu işdə ortaq tanışları Süleyman Əmirov vasitəsilik edib. Lakin, yu-

Sələmə pul verdiyi iddia edilən Lötfi Cəbrayılın arxasında hansı məmur dayanır?

verdiyi pulu aldığını özünün də etiraf etməsinə rəğmən, məhkəmə orqanlarının sələmçinin xeyrinə qərar çıxarması onu deməyə əsas verir ki, burada Lötfi Cəbrayılın arxasındakı nüfuzlu məmurun əlinin olduğu haqda iddialar öz təsdiqini tapır...

Bəs, Lötfi Cəbrayıl Müzəffər Qasimovun dostu Nazim Novruzovu necə şərəliyəb və ona aid (həyat yoldaşına - red.) obyektini hansı yollarla ələ keçirməyə çalışıb? Və yaxud sözügedən obyekt hərəcədən satıldıqdan sonra, L.Cəbrayıl saxta sənədlərlə dövlət adından verilən

Məhkəmə orqanları sələmçiliyə necə haqq qazandırır...

Zərərçəkən Müzəffər Qasimovdan hakimlərin qanunsuz qərarı ilə bağlı Prezidentə müraciət

Şərafət Məmmədova

xarıda da qeyd etdiyimiz kimi, burada cəmi 59500 manatdan söhbət gedir ki, şikayətçinin sözlərinə görə, həmin vəsaiti müxtəlif vaxtlarda Lötfi Cəbrayıl qaytarıb, faizlərin faizi də hesablanmaqla ona cəmi 13500 manat borcu qalıb: “Baş Mü-təşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində Cəbrayılın dostları olan iki vəkili və müstəntiq Şöhrət Hüseynovun iştirakı ilə o, borclu olduğum pulun 31000 manatını Bilgə qəsəbəsinə evində, 15000 manatını isə Xaşa-Xunadakı bağ evində qaytardığını etiraf etdi. Qalan 15000 manatı isə şahidim Xəlil Astanovun yanında veridiyimi etiraf etmişdir”.

Şikayətin məğzindən belə anlaşılar ki, L.Cəbrayıl arxasında olan məmura arxalanaraq M.Qasimovu faizlərlə “yükləmək” qərarına gəlib. Görünür, məhz bu səbəbdən də, o, hələ də Müzəffər Qasimovun 64350 manat “borclu” olduğunu iddia edir. Ən maraqlısı isə odur ki, Lötfi Cəbrayıl rəsmi olaraq qarşı tərəfin ona 31 min manat və 15 min manat olmaqla, toplam 46 min manat ödədiyini etiraf etsə də, nə Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Şərafət Məmmədova, nə də Ali Məhkəmə-

nin hakimi Vüqar Həsənov bu faktı nəzərə almayıb. Hansı ki, şikayətçi redaksiyamıza müraciətində bu haqda öz fikrini açıqlayıb:

“Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Şərafət Məmmədova və Ali Məhkəmənin hakimi Vüqar Həsənov Lötfi Cəbrayılın sadəcə sözlərinə əsaslanaraq, qərar qəbul etsələr də, bütün araşdırmalarda Cəbrayılın özünün etiraf etdiyi 31000 manatı görməzdən gəliblər. Onlar gizli yazılıb, montaj olunmuş, köhnədən yazılmış səs yazılarına əsaslanaraq da, yada salmayıblar ki, Azərbaycan Respublikasında heç bir orqan faizə verilmiş pula əlavə faiz və yaxud zərər hesablayıb, qərarı qismən təmin etməməlidir. Hakimlər yalnız hər hansı bir dövlət sənədinə əsaslanıb qərar qəbul etməlidir. Mənim ona pulu qaytarmadığını sübut etməyimə ehtiyac yoxdur, çünki Lötfi Cəbrayıl araşdırmada özü menden 31000 manat aldığını, 15000 manat faiz aldığını etiraf etmişdir. 15000 isə şahidim Astanov Xəlilin yanında qaytardığımı baxmayaraq, mənimlə bərabər dostum Nazim Novruzovu da şərəliyərk, onun həyat yoldaşının adına olan bağ evini dələduzluq yolu ilə ələ ke-

Vüqar Həsənov

çirmək istəmişdir. Araşdırmanı aparan müstəntiqlər və Nəsimi rayon Məhkəməsinin hakimi Rəşid Səmədov Lötfi Cəbrayılın hiyləsini başa düşüb ədalətli qərar qəbul etmişlər. Hakimlər Şərafət Məmmədova Vüqar Həsənov isə, nədənsə, Cəbrayılın hiyləsini görməzdən gəlib, öz-özləri onlarla bərabər qanunsuzluğa ortaq olmuşlar”.

Məhz bu baxımdan, şikayətçi güman edir ki, hər iki məhkəmə instansiyası sifarişli hökm çıxarıb. Bir sözlə, məhkəmə orqanları bu qərarları ilə həm də qanunla qadağan olunan sələmçiliyə hüquqi don geydiriblər. Baxmayaraq ki, qanunvericiliklə vətəndaşların faizə pul vermək və bu barədə müqavilə bağlamaq səlahiyyəti yoxdur. Odur ki, verilən pula görə borc alandan faiz tələb etmək qanunvericiliklə məsuliyyət yaradır. Bu cür fəaliyyət yalnız xüsusi lisenziya əsasında həyata keçirilə bilər. Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi ilə faizə pul vermək xüsusi lisenziya alınmaqla banklar, bank olmayan kredit təşkilatları və lombardlar tərəfindən həyata keçirilə bilən fəaliyyət hesab edilir. Bu səbəbdən, M.Qasimova

qərarı necə ləğv etdirib? Bu və digər suallara növbəti yazımızda cavab tapa biləcəksiniz!

(Ardı var)

Hazırladı: KƏNAN

ANONS! ANONS! ANONS!

Növbəti sayımızda biləcəksiniz:

- **İddiaçı Lötfi Cəbrayıl kimdir və onun ermənilərlə nə kimi bağlantısı var?**

- **Qeyd olunan iaşə obyektini ələ keçirməkdə onun nə kimi niyyəti olub?**

- **Lötfi Cəbrayıl Müzəffər Qasimovu hansı kriminal ünsürlərlə qorxutmağa və obyektini ələ keçirməyə cəhd edib?**

- **Məlum obyektin satışı ilə bağlı hərəc keçirilsə də, sonradan Lötfi Cəbrayıl saxta sənədlərlə təkrar hərəcin keçirilməsi necə nail olub?**

- **Ümumiyyətlə, bu saxtakarlıqlarda daha hansı rəsmi şəxslərin əli olub?**

Bu və digər sualların cavabını növbəti yazılarımızda biləcəksiniz. Bizi izləyin.

Ötən həftənin əvvəlində Rusiyanın XİN rəhbəri Sergey Lavrov Cənubi Afrikaya səfər etdi. Bu səfər KİV-lərdə gündəm oldu və Lavrovun Afrikalı rəsmi ilə fotosəkilləri gülüş hədəfinə də çevrildi.

Rusiya, Çin və Cənubi Afrika fevralın 17-dən 27-dək Afrika ölkəsinin şərq sahillərində birgə hərbi təlimlər keçirməyə hazırlaşır. Belə təəssürat yaranır ki, Afrika Fransanın cəngindən Rusiya tərəfə sürüşür.

Yuxarıda da dediyimiz kimi, Rusiyanın XİN rəhbəri Sergey Lavrov Afrika turnesi çərçivəsində Pretoriyaya səfər edib. Xarici siyasət ekspertləri CNBC-yə bildirlər ki, rusiyalı nazirin bu diplomatik səfərinin əsas məqsədi ilk növbədə Rusiyanın "təcrid olunmamasını" nümayiş etdirmək olub. Cənubi Afrika Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutundan Stiven Qruzd isə CNBC-yə bildirib ki, Rusiyanın Ukraynada xüsusi əməliyyatına başlamasının ildönümünü qeyd etmək üçün Moskva ilə birgə hərbi təlimlərin vaxtı "qəsdən hazırlanmış ola bilər".

Ötən həftə Rusiya və Cənubi Afrika ikitərəfli əlaqələri gücləndirməyə söz verdilər və gələn ay Rusiyanın Ukraynada müharibənin başlaması ilə eyni vaxtda birgə hərbi təlimlər keçirəcəklər. Yəqin ki, Moskva bu tarixə müraciət etməklə simvolikaya sadiqliyini və bunun altında isə mesajını yollayır. Sergey Lavrov Ukraynada müharibədən sonra ikinci Afrika turu çərçivəsində Pretoriyaya səfər edib və onun Botsvana, Anqola və Esvatiniyə də səfər edəcəyi bildirilir.

Diplomatik mənbələr CNBC-yə bildirlər ki, bu tur ilk növbədə Rusiyanın "təcrid olunmaması"nın təsdiqidir və Kreml bununla nümayiş etdirir ki, Qərbin sanksiyalarına və Moskvanı dünya səhnəsindən sıxışdırıb çıxarmaq cəhdlərinə baxmayaraq, onun əsas strateji müttəfiqləri qüvvədə qalır.

2022-ci il fevralın 24-də Ukraynada müharibə başlamasından dərhal sonra Cənubi Afrika Rusiyanı qoşunlarını dərhal Ukraynadan çıxarmağa çağırırdı. Lakin sonra Pretoriyanın diplomatik tonu dəyişdi. Cənubi Afrika mart ayında Rusiyanın Ukraynadakı aqressiv addımını pisləməyə cəhd edən BMT-nin sonrakı səsverməsində bitərəf qalan 15 Afrika ölkəsindən biri idi.

Yanvarın 23-də Lavrovla keçirdiyi birgə mətbuat konfransında Cənubi Afrikanın xarici işlər naziri Naledi Pandor dedi ki, görüşləri zamanı Rusiyanın geri çəkilməsini tələb etmək "sadelövhlik və uşaqlıq" olar. Cənubi Afrikalı nazir Ukraynaya "kütəvi silah ötürülməsi"ne toxunub və belə bir ifadə işlədib ki, bu, Qərb dövlətləri tərəfindən Ukraynanın

Afrikadan çəkilən Fransanın yerini Rusiya doldurur...

Belə təəssürat yaranır ki, Fransanın gücünü, reputasiyasını itirməsi fonunda Vatikan onun Afrikadakı rolunu Rusiyaya etibar edib

hərbi əməliyyatlarına dəstək məqsədilə həyata keçirilib. Pandor Pretoriya və Moskva arasında "artan iqtisadi ikitərəfli əlaqələr", həmçinin "siyasi, iqtisadi, sosial, müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığı" yüksək qiymətləndirib. O, BRIKS-in inkişaf etməkdə olan iqtisadiyyatlar blokunun (Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin və Cənubi Afrika) dəyişən dünya düzənində artan çoxtərəfli məsuliyyətini vurğulayıb.

Cənubi Afrika bu il BRIKS-ə sədrlik etməyə hazırlaşır və hakim Afrika Milli Konqresi (ANC) Pretoriyaya öz sədrliyindən yeni üzvlərin qəbulu və dünyanın fəvqəldövlətlərinin hökmranlığına meydan oxuyaraq blokun global mövcudluğunu və rolunu genişləndirmək üçün istifadə etməyi təklif edib. Üstəlik, Cənubi Afrika fevralın 17-dən 27-dək Rusiya və Çinlə birgə dəniz təlimləri keçirəcək və Pandor bununla bağlı narahatlıqlara cavab olaraq "dostlarla" belə əməliyyatların keçirilməsinin "münasibətlərimizin təbii gedişatının bir hissəsi olduğunu" ifadə edərək, "Cənubi Afrika üçün yalnız müəyyən ölkələr məqbul tərəfdaş ola bilər" tezisini tənqid edib. Rusiyanın artan təsiri son həftələrdə Burkina Fasoda nümayişçilərin Fransa və regional qərbyönlü blok ECOWAS-ın ünvanına yüksək səslə danışdıqları etirazlar zamanı aydın oldu.

Şübhə yoxdur ki, keçmiş

oyun meydançalarında Fransadan narazılıq artır, Rusiya orada hökm sürən xaosdan faydalanır və Fransa regiondan geri çəkildikcə onun qurumları boşluğu doldurur.

Lavrovla yanaşı, Çinin yeni xarici işlər naziri Qin Gang və ABŞ-ın maliyyə naziri Janet Yellen Afrikaya son turuna çıxırlar. Yellen bu həftə Cənubi Afrika prezidenti Siril Ramafosa ilə görüşəcək.

ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken, Fransa prezidenti Emmanuel Makron və Almaniya kansleri Olaf Şolz da keçən il qitəyə səfər etmiş, ABŞ prezidenti Co Bayden isə dekabr ayında ABŞ-Afrika sammiti keçirmiş və bu, Vaşinqtonun Çinin xeyrinə itirdiklərinin bir hissəsini geri qaytarmaq cəhdi kimi qiymətləndirilmişdir.

Göründüyü kimi, Fransanın Afrikadan çəkilməsiylə onun yerini Rusiyanın doldurması baş verir. Odur ki, Rusiyanın Afrikaya sızması və yayılmasının təsadüf olduğunu düşünə bilmərik. Avropada Fransanın Vatikanın moderatoru olduğu bellidir. Bu rol Avrasiyanın Asiya hissəsinin bir qisminə Rusiya yerinə yetirir. Fransanın dünya miqyasında nüfuzunun azalmasını və keçmiş müstəmləkələrini Çin və Rusiyanın xeyrinə itirdiyini görürük. Belə təəssürat yaranır ki, Fransanın gücünü, reputasiyasını itirməsi fonunda Vatikan onun Afrikadakı rolunu Rusiyaya etibar edib. Tez-tez

Roma papası Fransiskın Rusiya-Ukrayna müharibəsinin dayandırılması çağırışına şahid oluruq. Əlbəttə, bu sülh sevgisindən deyil, yeni müstəmləkəçi vəzifəsi verdiyi Rusiyanın çöküş

qorxusundan qaynaqlanır. Vatikan Afrikadakı gəlirlərini itirmək istəmir və fərsiz Fransanın yerinə müəllifi olduğu digər projesi Rusiyanı irəli sürür.

Bəs ABŞ-ın başında durduğu anqlosaks cinahı nə edir?

Rusiyanın Antarktidada neft və təbii qaz kəşfiyyatı aparan gəmisi şənbe günü Keyptaunda yavaşarkən onun regiondakı fəaliyyətinin faydalı qazıntıların kəşfiyyatını qadağan edən müqaviləni pozduğunu söyləyən yaşıl fəalları etirazları fonunda lövbər atıb və dayanıb. Belə ki, Keyptaun limanında "Akademik Aleksandr Karpinski" gəmisi "Extinction

Rebellion" ekoloji qrupunun üzvləri "Hands off Antarctica" plakatları ilə qarşılayırlar.

Bu həftənin əvvəlində isə "Greenpeace" və "Extinction Rebellion"-dan olan bir neçə onlarla etirazçı limanda nümayiş keçirərək, Antarktidada gəmi vasitəsilə aparılan seysmik tədqiqatların bölgədəki dənizin canlı aləmi üçün təhlükə yaratdığını və 1958-ci il beynəlxalq müqaviləni pozduğunu söyləyib. 1998-ci ildə həm Rusiya, həm də Cənubi Afrika Respublikası tərəfindən imzalanmış 55 ölkəni əhatə edən Antarktika Müqaviləsinə edilən düzəliş regionda kəşfiyyat və mədən işlərinin aparılmasını qadağan edir. "Akademik Aleksandr Karpinski"-ni idarə edən Rusiyanın dövlət kəşfiyyat şirkəti "Rosgeologia" bildirir ki, 1970-ci ildən bəri Antarktidanın Rusiya hissəsində karbohidrogen kəşfiyyatı aparılır.

"Rosgeologiya" saytının məlumatına görə, təyin olunmuş ərazinin karbohidrogen potensialı təxminən 70 milyard ton həcmində qiymətləndirilir. "Extinction Rebellion" təşkilatının sözcüsü Kessi Qudman bildirib ki, Cənubi Afrika hökuməti Rusiya gəmisinin öz sahilinə lövbər atmasına icazə verərək, ətraf mühitə ziyan vurmaqda şərik olub. Çünki prezident Siril Ra-

mafosa hökuməti Rusiya ilə dostluq münasibətləri saxlayır. Cənubi Afrika isə münasibətdə qərəzsiz olduğunu və BMT-nin müharibə ilə bağlı qətnamələrinə səsvermədə bitərəf olduğunu bildirir.

Gördüyümüz kimi, siyasətin kamuflyajı rolunu yerinə yetirdiyi ticarət maraqları hər zaman öndədir və tərəflər iqtisadi maraqlarının müdafiəsi, qorunması üçün əllərindən gələni edirlər. ABŞ isə Afrikadakı genişlənmənin əvəzini Antarktikada çıxmağa çalışır...

Hazırladı:
Ülviyyə ŞUKUROVA

Hər kəsdən soruşsanız, kriminal biznes kimi fəaliyyət göstərən bir neçə sahənin adını çəkə bilərlər: silah alveri, insan alveri, nar-kobiznes və. s. Lakin Azərbaycanda uzun illərdir inkişaf edən, rəsmi olaraq adi fəaliyyət kimi tanınan, lakin faktiki olaraq kriminal xarakter daşıyan bir biznes növü də vardır: PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİ VƏ PSIXOLOJİ XİDMƏT.

Abdulla ŞİXLİNSKİ
Həkim-Psixiatr,
İctimai-tibbi ekspert

Bu biznesin çiçəklənməsinin əsas səbəbi, nə qədər təəcüblü olsa da, Azərbaycan əhalisinin müəyyən qrupunun son dərəcə avamlığı, savadsızlığı, reklama aludəçiliyi, televiziya kanallarının verdiyi təqdimatlarla və reklamlara qeydi-şərtsiz inamı, müstəqil düşünmək qabiliyyətinin olmamasıdır. Bahalı maşınlarda gəzən, təmtəraqlı villalarda yaşayan, aldıqları alimlik dərəcələri ilə fəxr edən Azərbaycan əhalisinin müəyyən bir qismi çox asanlıqla PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİ tərəfindən aldadılır və soyulur. Bu bədbəxtlər "PSIXOLOQ", "PSIXIATR", "PSIXOTERAPEVT", "KLİNİK PSIXOLOQ" anlayışlarını biri-birindən ayıra bilmirlər. Lakin belə adamların heç biri təbiidir ki, öz bisavadlıqlarını boyunlarına götürümlər.

Bu məsələnin çox dərin kökləri vardır: Azərbaycanda hələ M.Ə.Sabir dövründən faktiki elm, savad arxasında getmək dəbdə olmamışdır, valideynlər "elə bir diplomu olsa, kifayətdir" deyərək uşaqlarını saxta, formal təhsilə öyrəşdirmişdir. Nəticədə pul gücünə diplom almış bu "alim" nadanlar yuxarıda adını çəkdiyim kriminal biznesin fəaliyyəti üçün tutarlı zəmin yaratmışlar.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİNİN kriminallığı aşağıdakı kriterilərlə müəyyən edilir:

1. PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİ bütün reklam şirkətləri, televiziya kanalları, mərkəzlərin özü tərəfindən TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİ kimi təqdim edilir, bu məqsədyönlü şəkildə edilir, bu mərkəzlərdə işləyən mütəxəssislər özlərini həkim kimi təqdim edirlər: bu cür təqdimat tam qeyri-qanunidir, çünki psixologiya təbabət deyildir.

2. PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİNDƏ fəaliyyət göstərənlər bəzi tibb müəssisələri ilə əlbir

Azərbaycanda kriminal biznesin yeni növü: PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİ

olub, maddi maraq zəminində həkimlərin öz əli ilə səhiyyə sisteminə, təbabətə, həkimlərə, psixiatriya mütəxəssislərinə qarşı açıq mənfi təbliğat aparırlar. Nəticədə həkim-psixiatrlara qarşı xəstələrdə neqativ münasibət formalaşdırır, "Psixiatrlara getməyin" deyərək ruhi xəstələri səhv istiqamətdə yönəldirlər, əsassız olaraq öz yollarında saxlayırlar. Nəticədə xəstələrin vəziyyəti ağırlaşır, onların müalicəsi qeyri-mümkün olur.

Bu dağıdıcı prosesdə CİNA-YƏTKAR PSIXOLOQLARA ən aktiv kömək edən həkim-nevroloqlardır, onlara müraciət edən insanlarda psixi pozuntu aşkar etdikdə, nevroloqlar xəstəni həkim-psixiatra yönləndirmək əvəzinə, onu PSIXOLOQA göndərir. Hələ bu da azmış kimi, həkimlik etikasını tapdalayan nevroloqlar "Psixiatra getməyin, o, sizi dəli edəcək" deyirlər. Belə həkim-nevroloqlar bu cür destruktiv fəaliyyətlərinə görə psixologiya mərkəzlərindən pul alırlar.

Əlbəttə, deyilənlər bütün həkim-nevroloqlara aid deyildir, bizdə öz işini bilən ləyaqətli həkim-nevroloqlar da kifayət qədərdir, biz belə nevroloqlara arxalanmalıyıq.

Həmişə olduğu kimi, Azərbaycanda hər şey alınır və satılır: həkimlik şərəfi də həmçinin. Səhiyyə Nazirliyi bu məsələlərə nəzarət etmir, hətta göz yumur.

3. PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİNDƏ uşaqların başına elektrik naqilləri birləşdirərək, yalandan bunun müalicə metodu olduğunu və 10 yaşı olan, lakin hələ danışmayan uşağın həmin naqili birləşdirdikdən sonra 5 gün ərzində da-

nısaçağını onun valideyninə bəyan edirlər. Belə bir fırıldaqçı uyan, 5 gündən sonra aldandığını başa düşən, lakin heç bir hüquqi tədbir görməyən, bu saxta "prosedur"

Azərbaycanda olan faciələrdən biri də odur ki, hamı özünü ağıllı hesab edir, bizdə ağıl, intellekt insanlar tərəfindən onların bank hesablarındakı pulun məbləği ilə ölçülür. Təəssüf ki, belədir, belə kütbeyin, öz uşaqlarını PSIXOLOGİYA mərkəzlərinə eksperimentə aparan adamlar bəzən cəmiyyətdə yüksək vəzifələr də tuturlar...

üçün 1000-2000-3000 manat pul-lar verən valideynləri "QANMAZ", "NADAN" sözlərindən başqa heç bir epitetlərlə adlandırmmaq mümkün deyil.

Azərbaycanda olan faciələrdən biri də odur ki, hamı özünü ağıllı hesab edir, bizdə ağıl, intellekt insanlar tərəfindən onların bank hesablarındakı pulun məbləği ilə ölçülür. Təəssüf ki, belədir, belə kütbeyin, öz uşaqlarını PSIXOLOGİYA mərkəzlərinə eksperimentə aparan adamlar bəzən cəmiyyətdə yüksək vəzifələr də tuturlar.

4. PSIXOLOQLARIN diaqnoz qoymağa hüququ yoxdur, onlar həkim deyil, lakin PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİNDƏ diaqnozlar qoyulur. Çox maraqlıdır ki, Azərbaycanda həkim yalnız rüşvət verib Səhiyyə Nazirliyindən dövlət idarəsində iş ala bilər, hələ bundan sonra da onu həmin idarədə işləməyə qoysalar! Lakin PSIXOLOQLARIN insanların sağlamlığına qarşı törətdikləri cinayətlərdən Səhiyyə Nazirliyi sanki bixəbərdir!!!

5. PSIXOLOQLAR insanlara dərman təyin edir: bu, tamamilə yolverilməz haldır, çünki psixoloq həkim deyil. Çox maraqlıdır: həqiqi həkimlərin reseptlərində yazı-

lanlara min dəne qulp qoyan səhiyyə çinovnikləri fırıldaqçı, həkimlikdən uzaq olan psixoloqların dərman yazmalarına necə imkan verirlər? Psixoloqlarda həkim möhürü, resept blankları haradandır? Axı bu fəaliyyət başdan-ayağa cinayətdir. İSTƏNİLƏN ÖLKƏNİN CİNAYƏT MƏCƏLLƏSİNDƏ təsbit olunur ki, QEYRİ-QANUNİ HƏKİMLİK FƏALİYYƏTİ: diaqnoz qoyma, müalicə təyin etmə, tibbi xarakterli məsləhət vermə qanunla cəzalandırılmalıdır.

Artıq hamıya məlum olan məsələdir ki, hər bir PSIXOLOGİYA MƏRKƏZİNİ müəyyən yüksək rütbəli çinovniklər öz himayələrində saxlayırlar, məhz ona görə də bu mərkəzlər istədikləri işləri edirlər. Məhz ona görə də bu mərkəzlərə heç kəs bata bilmir. Bu, aydındır. Lakin mən uşaqlarını həmin mərkəzlərə aparan valideynlərə belə sual verirəm: sizin, ümumiyyətlə ağılınız başınızdadırmı? Onların cavabı belə olur: PSIXOLOGİYA mərkəzinin reklamı o qədər cəzəbedici idi ki, biz getməyə bilməz-

dik. Əlbəttə, söhbət Xoşqədəm, Zaur, Elgiz və.s. xoşagəlməz, artıq insanların canını boğazına yığmış, avam əhalinin hesabına milyardlar qazanan televiziya reklamlarının verdikləri, ağıldan zəif insanlar üçün nəzərdə tutulmuş reklamlardan gedir. Normal, səviyyəli, şəxsiyyətli insan bu reklamlara baxa bilməz. Bu reklamlar faktiki olaraq Azərbaycan əhalisinin şüursuz təbəqəsini idarə edir.

Sonda qısa bir sanitar maarifləndirilməsi işi aparmaq istərdim. Uşaqlarını PSIXOLOGİYA MƏRKƏZLƏRİNƏ eksperimentə aparan şüursuz valideynlərin və bəzi avam adamların nəzərinə:

1. PSIXIATR, düzgün deyilish HƏKİM-PSIXIATRDIR. PSIXIATR sözünün əvvəlində həmişə "Həkim" sözü yazılmalıdır, PSIXIATR tibb mütəxəssisidir, onun həm sağlam, həm də xəstə insanlarla işləmək hüququ vardır.

2. PSIXOTERAPEVT-HƏKİMDİR. PSIXOTERAPEVT ÜZRƏ XÜSUSİ HAZIRLIQ KEÇMİŞ HƏKİM-PSIXIATRA PSIXOTERAPEVT DEYİLİR.

3. PSIXOLOGİYA: İCTİMAİ-PEDAQOJİ-FƏLSƏFİ fənddir. PSIXOLOGİYA -elm deyildir, fəlsəfinin bir bölməsidir. PSIXOLOQ-peşə deyildir, cəmiyyətdə insanlara sosial-fəlsəfi dəstək verən bir məşğulluq növüdür. PSIXOLOQ yalnız sağlam insanların şəxsiyyət problemləri ilə həkim-psixiatrın icazəsi olduqda məşğul ola bilər.

4. KLİNİK PSIXOLOQ-həkim deyildir. KLİNİK PSIXOLOGİYA (ƏVVƏLLƏR BUNA TİBBİ PSIXOLOGİYA DEYİLİRDİ) PSIXOLOGİYANIN bir bölməsidir. KLİNİK PSIXOLOQ təbabətdə olan fəlsəfi problemləri öyrənir, izah edir, burada olan "KLİNİK" sözü insanları çaşıdır, onlar KLİNİK PSIXOLOQUUN həkim olduğunu düşünürlər, lakin klinik psixoloq da həkim deyildir.

Azərbaycan Respublikasında PSIXOLOQLAR təbabətin fundamental bölməsi olan PSIXIATRİYANI məhv etməklə məşğuldurlar, bir bölük şəxsiyyətsiz həkim də bu işdə onlara havadarlıq edir, bunun əvəzində çox varlı olan PSIXOLOGİYA mərkəzləri onlara pul verirlər.

Azərbaycanda olan PSIXIATRİK yardım haqqında qanun həddindən artıq köhnəlmişdir, bu qanun dəyişdirilməli, sərtləşdirilməli, PSIXOLOQLARIN və bağqa qeyri-tibb mütəxəssislərinin müalicə müəssisələrinə əməkdaş-ışçı sifətində girişi qadağan edilməlidir. Əks təqdirdə Azərbaycanda PSIXIATRİK yardımın göstərilməsində PSIXOLOQLARIN günahı ucbatından yaranmış dözülməz vəziyyət aradan qalxmayacaqdır.

Azərbaycanın Teh-randakı səfirliyinə edilən xain hü-cum Bakı-Tehran münasibətlərində qırılma nöqtəsi ola bilər. 44 günlük Vətən müharibə-sindən sonra molla rej-i-mi bütün platformalarda anti-Azərbaycan mövqe-yi ortaya qoyur, Ermə-nistanla daha çox yaxın-laşır, onu ürəkləndirir, öz ölkəsi daxilində Azərbaycan qarşı radi-kal informasiya siyasəti həyata keçirir.

Azərbaycan səfirliyinə edilən hücum İranın Azərbaycana qarşı son illərdə apardığı siyasətin mahiyyətinə uyğundur. Azərbaycan səfirliyinə hücumla İranın nəyə nail olmağa çalışdığı, məqsəd və məramının nədən ibarət olduğu sualı isə açıq ola-raq qalır.

“Hürriyyət” qəzeti profes-sor Qulu Məhərrəminin bu mövzuda azpolitik.info saytı-na verdiyi müsahibəni oxucu-larına təqdim edir:

- Qulu müəllim, İranın an-ti-Azərbaycan siyasəti mahi-yət etibarlı ilə Tehrandakı sə-firliyimizə hücumun təsadüfi olmadığı qənaətinə yara-dır. Siz Azərbaycanın rəsmən ter-ror aktı adlandırdığı bu hücu-mu necə qiymətləndirirsiniz?

- Beynəlxalq konvensiyaya görə hər bir ölkə öz ərazisində fəaliyyət göstərən səfirliklərin mühafizəsinə və təhlükəsizliyinə görə cavabdehdir. Bu, Cenevrə Konvensiyasına əsasən götürü-lən öhdəlikdir. Üstəlik, səfirlik onun məxsus olduğu dövlətin ərazisidir, orada çalışan diplo-matlar isə toxunulmazdır.

İndiki halda Azərbaycan sə-firliyinə qarşı edilən hücum si-lahlı basqın və terrorudur. Bax-mayaraq ki, rəsmi Tehran bunu müxtəlif səbəblərlə izah etməyə, eləcə də məişət zəminində baş verən olay kimi təqdim etməyə çalışır, bütün bunlar inandırıcı deyil. Əslində, ortaya salınan adamın hansısa məişət zəminin-də problemi olmuş olsa belə, onun üzərində xüsusi iş aparılır, terror təşkilatları həmin şəxsin üzərində işləyir və s. Ona görə, burada heç bir bəhanə keçərlə deyil, bu, birmənalı şəkildə İran-da daxili ziddiyyətlərin, regionda gedən proseslərin, Azərbaycan-ın artmaqda olan rolunun Teh-ran tərəfindən qıcıq və isterika ilə qarşılanmasının nəticəsidir. Biz bunu birmənalı şəkildə terror aktı ki-mi qiymətləndirir, hesab edirik ki, İran buna görə Azərbaycan-dan yalnız üzr istəməli deyil, ey-ni zamanda bu hadisənin sə-bəbkərləri və iştirakçıları qısa müddətdə araşdırıb üzə çıxar-malıdır.

- İran tərəfinin terror hücu-mundan dərhal sonrakı qiy-mətləndirməsi - hadisəni məi-şətə bağlamaq cəhdi obyektiv araşdırma ehtimalını aradan qaldırmadı mı?...

- Ortaya qoyulan videolar

“İran çoxdandır Azərbaycana qarşı müharibə aparır”

Qulu Məhərrəmli: “Bu, regionda gedən proseslərin, Azərbaycanın artmaqda olan rolunun Tehran tərəfindən qıcıq və isterika ilə qarşılanmasının nəticəsidir”

onu deməyə əsas verir ki, bu terror hücumu əvvəlcədən planlaşdırılan, müəyyən şəbəkə tərəfindən hazırlanan, detalları iş-lənən ssenarinin tərkib hissəsi-dir. Ona görə də, terrorçu çox rahat şəkildə İran polis postunu keçib. Səfirliyin önündə həm av-tomobil qəzası yaradıb, həm də səfirliyə soxulub. İran polisi də bu olayı sakit şəkildə izləyib. Bunlar onu deməyə əsas yaradır ki, səfirliyə hücum öncədən ha-zırlanıb, hər bir detal nəzərə ali-nıb. İran çox gözəl bilir ki, bey-nəlxalq səviyyədə bu addımın mahiyyəti nədir. İran bu olayı öz mediası vasitəsilə terror aktı de-yil, sadəcə məişət hadisəsi, hansısa fərdin özəl problemi ki-mi çatdırmağa çalışır. Bunlar da inandırıcı deyil. Terroru törədən cinayətkarın dərhal televiziya kanalına çıxarılması hadisənin mahiyyətinin ötr-basdır edilmə-sinə hesablanmışdı. Bizdə də bəzi sosial şəbəkə iştirakçıları bunu bəh-bəhlə şişirtməyə çalı-şır, hadisəni məişət olayı kimi təqdim etməyə cəhdlər edirlər. Bir daha vurğulayıram ki, bu, terror aktıdır və öncədən plan-laşdırılıb. Heç bir terrorçunu çox asanlıqla televiziya ekranına çı-xarmırlar. Bu, göstərir ki, İranın indiki rejimi baş verən hadisənin mahiyyətini dəyişməyə, yanlış məlumat verməyə və olayları qabaqlamağa çalışır. Qətiyyə-n belə deyil, İran hakimiyyəti törə-dilən cinayəti açmalı və Azər-baycan qarşısında izahat ver-məlidir.

- Sizcə, bu hadisəni törət-məkdə məqsəd və niyyət nə-dir?

- Əvvəla, bunun siyasi as-pekti var. Bilirsiniz ki, regionda gedən proseslər nəticəsində Azərbaycan Cənubi Qafqazda əsas oyunçulardan biri kimi çıxış edir. Azərbaycan müstəqil siya-sət yeridir, İran, Rusiya və Tür-kiyə ilə qarşılıqlı münasibətləri qoruyub saxlamağa, eləcə də inkişaf etdirməyə çalışır. Nəticə-də, Azərbaycanın davranışları İranı qıcıqlandırır. Azərbaycan hazırda Avropaya qaz verən ö-lkələrdən biridir. Düzdür, bu qazın miqdarı böyük deyil, amma Azərbaycan alternativ mənbə ki-mi özünü göstərə bilər. Avropada da bunu müsbət qiymətləndirir-lər. Bu isə həm İranın, həm də Rusiyanın maraqlarına toxunur. İkincisi, Azərbaycan Zəngə-zur dəhlizinin açılmasına cəhd edir. Eləcə də ümumilikdə Azər-baycanın Türkiyə ilə maraqları bir-birini tamamlayır. Regionda Rusiyanın maraqları və təsiri tə-bii şəkildə sıxışdırılır. Bu da qı-cıq yaratmaya bilməz.

Üçüncüsü, səfirliyimizə qarşı hücum İranın öz daxilində gedən proseslərlə bağlı ola bilər. Çünki İranda müxtəlif qüvvələr, hərbi cərəyanlar var. Onların qarşı-durmasının nəticəsi kimi də bu olay ortaya çıxa bilər.

Nəhayət, bununla Azər-baycanı qorxutmaq, onu şantaj et-mək, apardığı siyasətdən çəkin-dirmək, xüsusilə Avropa ilə əla-qələrini məhdudlaşdırmaq, Tür-

“Azərbaycan səfirliyinə qarşı edilən hücum silahlı basqın və terrorudur”

kiyə ilə genişlənən münasibətlə-rin qarşısını almaq niyyəti də ola bilər. Bunlar ciddi məsələlərdir. Hesab edirəm ki, bu da motiv-lərdən biridir.

- Tehrandakı səfirliyimizə edilən hücumdan sonra Azər-baycan tərəfinin davranışları hadisəyə nə dərəcədə adek-vat oldu?

- Hesab edirəm ki, Azər-baycan son vaxtlarda İranla bəli səviyyəyə qədər həqiqətən dia-loq dili ilə danışırdı. Baxın, baş verən hadisələrin mahiyyətindən asılı olmayaraq, Azər-baycan bütün ölkələrlə qarşılıqlı an-laşma əldə etdiyi kimi, İranla da bu formada dialoq qurmağa üs-tünlük verirdi. Azərbaycan Pre-zidenti səfirliyimizə qarşı hücu-mu birmənalı olaraq, terror ad-landırdı. Bəlkə də Azərbaycan tərəfinin bu hadisədən sonrakı mövqeyi terroru planlaşdırırlar üçün gözənilməz oldu. Onlar bəlkə də düşündülər ki, buna qarşılıq olaraq İranın Bakıdakı səfirliyinə hücum edilə, məsələ-lər böyüyə, qarşılıqlı şəkildə qətlər ola bilər. Bununla da Azərbaycanı silahlı təxribata çəkmək mümkün olardı. Hesab edirəm ki, Azərbaycan diploma-tik mexanizmləri güclü şəkildə işə sala bildi, həm dünya ictimaiyyətinə, həm də yerli ictimaiyyətə lazımi qədər məlumat-lar verildi. Eləcə də diplomatik baxımdan lazımi addımlar atıldı. Məsələn, İran səfiri Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinə dəvət olundu, ona etiraz bildirildi və s. Mən düşünürəm ki, bunların ha-mısı soyuqqanlı şəkildə edilən gedişlərdir. Baxın, bizim səfirliyə hücumla eyni vaxtda Şərqi Qüdsdə silahlılar insanları kütlə-vi qətlə yetirdi. Baş nazir Netan-yahu da ölkəsinin vətəndaşları-na müraciətində bildirdi ki, heç bir halda fərdi qaydada cəzalan-dırma, emosional addımlar at-mağa ehtiyac yoxdur, dövlət özü bununla məşğul olacaq. Görün-düyü kimi, dediklərinə də edirlər. O baxımdan hesab edirəm ki, Tehrandakı səfirliyimizə hücum Azərbaycanda qəzəb dalğası yaradır. Lakin bu dalğa ayrı-ayrı adamların fəaliyyəti ilə deyil, dövlətin özünün tədbirləri ilə mü-şayiət olunmalıdır. Bunu da gö-rürük.

- Adətən İranla bağlı bir olay baş verəndə sosial şəbə-

kələrin Azərbaycan seqmen-tində iranpərəstlərin meydana çıxması və Azərbaycanı “gü-nahkar” çıxarması kimi hallar müşahidə olunur...

- Təəssüflər olsun ki, sosial şəbəkədə İrana meyilli seqment kifayət qədər aktivdir və güclü-dür. Özü də bu, uzun müddətdir ortaya çıxıb və müxtəlif qruplar, şəxslər vasitəsilə həyata keçiri-lir. Mən onların çıxışlarına baxı-ram. İran mövqeyindən çıxışlar, Azərbaycanı qınamaq cəhdləri var. Yəni, İran Azərbaycan daxi-lində işləyir. Əslində, İran çox-dandır Azərbaycana qarşı mü-haribə aparır. Onun mədəniyyə-tinə, tarixinə, ictimai fikrinə, iqtisadi sistemine qarşı mübarizə aparır. Azərbaycanda İrana bağlı geniş şəbəkə fəaliyyət göstərir. Belə hadisələr zamanı da həmin şəbəkə fəallaşır. Çox-larından fərqli olaraq mən buna təəccüb etmirəm. Çünki bu sis-tem işləyir.

- Siz informasiya savaşı-nı-dan bəhs edirsiniz?

- Bəli, bu, birmənalı şəkildə informasiya savaşıdır. Informa-siya müharibəsinin xüsusi əla-mətləri olmur ki... Bir hadisə baş verir, İran həm ondan əvvəl, həm də sonra informasiya qida-lanması, psixoloji müharibə hə-yata keçirir. Bunun da ən yaxşı teatri sosial şəbəkələrdir. İran bundan təcrübəli şəkildə istifadə edə bilər.

- Bunun qarşısını necə al-maq olar?

- Bunun qarşısını almağın müxtəlif yolları var. Hesab edi-rəm ki, bu, birbaşa Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin işidir. Onlar hansı metodlardan istifadə etdik-lərini özləri müəyyənləşdirə bilirlər. Eyni zamanda, informasiya qidalanmasını həyata keçirən-lərin çoxu saxta profilər vasitəsilə işləyirlər. Onları ortaya çıxar-maq, müəyyən etmək zaman alır, xüsusi yanaşma tələb edir. Hər halda, biz bu təhlükələri gö-rürük. Ayrı-ayrı üzde olan adam-lardan tutmuş aşağı səviyyəyə qədər belə kritik məqamlarda dövlət maraqlarına deyil, İranın maraq və ideologiyasına xidmət edən dəstələr, şəbəkələr var. Hesab edirəm ki, onlar dövlətin təhlükəsizlik xidməti tərəfindən zərərsizləşdirilməlidir.

Rasim ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

Bugünlərdə, daha dəqiq desək, yanvarın 29-na keçən gecə İranın bir sıra strateji hərbi obyektində güclü partlayışlar baş verib. Bununla bağlı xarici mediada yayımlanan məlumatda deyilir ki, İranın dron və raket istehsalı, neft emalı zavoduna, o cümlədən gizli nüvə mərkəzinə İsrail dronu tərəfindən zərbələr endirilib. Həmçinin, o da qeyd olunur ki, naməlum qırıcı tərəfindən İraq-Suriya sərhədində, Abu-Kamal rayonu ərazisində İrana məxsus 25 yük maşını vurulub.

Bu arada, tanınmış rusiyalı politoloq Sergey Markov hesab edir ki, İrana zərbələr Tehran Rusiya ilə əməkdaşlıqdan imtinaya məcbur etmək məqsədi daşıyır. Bu barədə axar.az-da alan informasiyaya görə, Markov İsrailin ABŞ-la birgə İrana zərbə endirdiyini iddia edib: "Onlar İranı nüvə proqramı ilə bağlı güzəştə getməyə məcbur etməyə çalışırlar. Bunun böyük hərbi münafişəyə çevrilə biləcəyini istisna etmirəm. İran bizə pilotsuz təyyarə və raketlər verə bilmirsə, bu, pisdir".

ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken isə bildirib ki, Vaşinqton İranın nüvə silahı əldə etməsinin qarşısını almaq üçün bütün variantları nəzərdən keçirir. Onun sözlərinə görə, İranın nüvə silahı əldə etməsinin qarşısını almaq üçün bütün variantlar masadadır. ABŞ-ın nüfuzlu "The Wall Street Journal" qəzeti isə Vaşinqton rəsmisinə istinadla məlumat yayıb ki, İranın İsfahan şəhərində yerləşən PUA istehsal edən müdafiə obyektlərinə hücumun axrasında İsrail dayanır. Nəsrin iddiasına görə, İsrailin baş naziri Benyamin Netanyahu'nun ötən ay vəzifəyə geri qayıtmasından sonra bu, İsraildən ilk zərbdir və Tehrana qarşı mübarizənin yeni yolları ilə bağlı Təl-Əviv və Vaşinqton arasında aparılan danışıqlar fonunda baş verib. Bildirilir ki, pilotsuz təyyarələr ballistik raketlər üzərində işlədiyi iddiası ilə ABŞ-ın sanksiyaları altında olan İranın Kosmik Araşdırmalar Mərkəzinə məxsus obyektin yaxınlığında sursat zavodunu hədəf alıb. Netanyahu'nun Yerusəlimdəki hücumlara güclü, sürətli və dəqiq cavab vəd etdiyini vurğulayan "Times of Israel" qəzeti isə yazır ki, İsrail münafişəni gərginləşdirməyə çalışmır, lakin belə ssenariyə hazırdır.

İsrailə İran arasında ...Azərbaycan istəsə belə, bu sav

Xaqani Cəfəri:
"İranın hərbi gücünün dağıdılması Azərbaycanın həyati maraqlarına cavab verən tədbirdir"

"İran ərazisində hərbi obyektlərə və Suriyada 25 yük maşınından ibarət karvana zərbə endirilməsi terrorçu teokratik rejiminə qarşı hibrid müharibənin başladığını göstərir"

Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, artıq İsrailə İran arasında savaş qaçılmazdır və hələlik tərəflər əlverişli məqamı gözləməkdədirlər. Təbii ki, bu baş verərsə, o zaman Azərbaycan istəsə belə, kənarda qala bilməyəcək. Odur ki, bu və digər şəkildə müharibənin iştirakçısına çevriləcək. Mövzuya təxminən, bu kontekstdən yanaşan və İranın hərbi obyektlərinə hücum həyata keçirən ölkəni təqdir etdiyini vurğulayan politoloq Xaqani Cəfəri "Hurriyyet"ə bildirib ki, İran Azərbaycanın həyati maraqlarının gerçəkləşməsinin qarşısını kəsən iki ölkədən biridir: "Buna görə İranın hərbi gücünün dağıdılması Azərbaycanın həyati maraqlarına cavab verən tədbirdir. İranın hərbi obyektlərinə

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Tehran Bakıya qarşı təzyiqləri davam etdirsə, o zaman İrana qarşı Türkiyə-Azərbaycan-İsrail koalisiyası yarana bilər"

sonuncu hücum da məhz belə tədbirdir. Ona görə bu hücumu həyata keçirən ölkəni təqdir edirəm".

Artıq İrana qarşı hibrid müharibənin başladığını qeyd edən politoloq hesab edir ki, son iki gün ərzində baş verənlər, İran ərazisində hərbi obyektlərə və Suriyanın Əbu Kamal şəhəri yaxınlığında İrana məxsus 25 yük maşınından ibarət karvana zərbə endirilməsi terrorçu teokratik rejiminə qarşı hibrid müharibənin başladığını göstərir: "Əgər İran terrorçuluq fəaliyyətini davam etdirməyə, İsrail və ABŞ qüvvələrinə hücum etməyə cəhd etsə, o zaman hibrid müharibə genişmiqyaslı müharibəyə çevrilə bilər. Əliyalın səfirlik işçilərinə qarşı terror həyata keçirən İranın İsrail və ABŞ qüvvələrinə qarşı əməliyyat keçirməsi isə gözlənilir. ABŞ tərəfindən terrorçu təşkilat kimi tanınan İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun Qüds qüvvələrinin komandiri Qasım Süleymani məhv ediləndə terrorçu teokratik rejim onun qanının yerdə qalmayacağını, intiqamının ən kəskin şəkildə alınacağını bildirirdi.

Elxan Şahinoğlu:
"İran İsrailə qarşı cavab aksiyası həyata keçirməyə çalışacaq, odur ki, regional qarşıdurmanın yeni mərhələsinə qədəm qoyuruq"

Qasım Süleymaninin məhv edilməsindən üç il keçir və İran Qüds qüvvələrinin komandirini məhv edənlərdən heç bir intiqam almayıb. Çünki Qasım Süleymanini məhv edənlər əliyalın səfirlik işçiləri deyildi".

"İsrailin İrana hücumları davamlı olacaq və bununla da regionda yeni münafişənin başladığını demək mümkündür"

İsrailin İrana hücumunun gözlənilən olduğunu deyən Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə bu qənaətdədir ki, sinaqoqa terror hücumu İranı açıq hədəfə gətirib: "İran nüvə razılaşmasını yerinə yetirmir, Rusiyaya yüzlərlə kamikadze dronlar verməklə Qərbə qarşı açıq cəbhədə iştirak edirdi. Bu illər ərzində məhz ABŞ İsraili İrana qarşı hərbi əməliyyatlar

Şahin Cəfəri:
"İran raketləri ilə İsrailə və bölgədəki ABŞ hərbi bazalarına zərbələr endirməyə çalışacaq, bir sözlə, bölgəmizin dinc dövrləri arxada qalıb"

masını pozaraq nüvə silahını hazırlaması, xüsusilə Rusiyaya hərbi dəstək verməsi Vaşinqtonun Tehrana sərt siyasət ortaya qoyması ilə nəticələndi. Halbuki, ABŞ prezidenti Co Bayden İranla nüvə razılaşması istiqamətində ciddi addımlar atırdı. SEPAH isə mümkün razılaşmalara imkan tanımadı".

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini fikrincə, İsrailin İrana hücumları davamlı olacaq və bununla da regionda yeni münafişənin başladığını demək mümkündür: "Hesab edirəm ki, İsrailin İranın hərbi obyektlərinə dronlarla zərbə endirməsinə cavab olaraq Tehranın səssiz qalması, əsasən hərbi eskalasiyadan çəkinməsinə irəli gəlir. Belə ki, İran rəhbərliyi İsrailə açıq qarşıdurmadan çəkinir, çünki proseslərin rejimin devrilməsi ilə nəticələncəyindən narahatdır. Fikrimcə, İranın birbaşa İsrailə cavab zərbəsi endirməsi ABŞ-ın rəsmən müharibəyə qoşulması ilə nəticələncəkdir. Bununla da Teharana

dan çəkindirib. Lakin İsraildə sinaqoqa terror hücumu İranı açıq hədəfə gətirdi. Onu da qeyd edirəm ki, son hücumlar İranın havadan müdafiə sisteminin bir şeyə yaramadığı nümayiş etdirdi. Hücum o qədər dəqiq və çevik hazırlanıb ki, İranın havadan müdafiə sistemləri işə düşməyib. Görünür, İsrail İranın havadan müdafiə sistemlərini kiber müdaxilə ilə söndürə bilib".

İranın İsrailə cavabına gəldikdə isə Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri bildirib ki, bu, "Hizbullah"ın İsrailə hücumu və Fələstində yenidən silahlı münafişənin başlanılması ilə nəticələncə bilər: "Göründüyü kimi, İran Rusiya ilə birgə hədəfə çıxarılıb. Tehran rejiminin regionda militarist və terroru dəstəkləyən siyasəti, nüvə razılaş-

qarşı hərbi koalisiyanın formalaşması mümkündür. Odur ki, hazırda Tehran rejimin iki yolu var. Birincisi, nüvə danışıqlarına qatılıb, Vaşinqtonun şərtləri ilə sazişi imzalayır, Rusiyaya hərbi dəstəyi dayandırır. İkincisi isə nüvə danışıqlarına qoşularaq Qərblə münasibətləri normalaşdırır. Rejim daxilində bu məsələdə ciddi fikir ayrılıqları var. Mühafizəkarlar hazırkı xəttin davam etdirilməsində, yəni müharibə və gərginliyə üstünlük verilməsində maraqlıdır. Digər kəsim isə ABŞ-la danışıqlarda maraqlıdır. SEPAH isə proseslərə nəzarət edərək, gərginlik xəttini üstün tutub. Bu xətt davam edəcəksə, İrana qarşı hərbi əməliyyatlar davam edəcək. Nəticədə İran rejimi zəifləyəcək".

Politoloqun sözlərinə görə, Vaşinqtonun birbaşa dəstəyi ilə İsrailin

açıqlamalarında İranla qarşıdurmanın baş verəcəyini istisna etməyib"

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu da qeyd edib ki, İsrail rəsmiləri İrana zərbə endirəcəklərini heç zaman istisna etməyiblər: "Tel-Əviv argumentini iki amillə izah edir. Birincisi, İran nüvə çalışmalarından əl çəkməyib. İkincisi, İran İsraili hədəf alan regional terrorçu qruplaşmaları maliyyələşdirir və silahlandırır. Bu iki amil İsrail təhlükəsizliyi üçün ciddi təhdid mənbəyi sayılır. Bunun nəticəsi olaraq İsrail yanvarın 29-da gecə saatlarında İran ərazisinə zərbələr endirib. Bu zərbələr ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin rəhbəri Uilyam Børnsün İsrailə səfər ərəfəsinə

maralılı olan və qarşıya konkret məqsədlər qoyan "gizli əllər" var"

Artıq İranla bağlı qərarın verildiyini bildiren Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Kənan Novruzov iddia edir ki, Qərb formalaşmaqda olan yeni dünya nizamında Rusiya və İranın olmasını istəmir: "ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken İranın nüvə silahına sahib olmasının qarşısını almaq üçün hərbi əməliyyatları istisna etmədiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, İranla bağlı bütün variantlar nəzərdən keçirilir. Bununla belə, Blinken diplomatiyaya üstünlük verdiklərini xatırladı. Bir müddət əvvəl ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Ceyk Sallivan İsrailə səfər etmiş və bir sıra rəsmi şəxslərlə görüşmüşdü. Həmin müzakirələrin əsas mövzusu İranla münasibətlər idi. Böyük ehtimalla, tərəflər gələcək addımlar barədə razılığa gəlmişdilər. Bu səfərdən sonra Misir prezidenti Sisi Azərbaycana gəldi. Həmin gün Tehran-dakı səfirliyimizə hücum oldu, ardınca İsraildə silahlı hücumlar qeydə alındı. Sonra isə İsrailin İranda hava hücumuna başladığı iddia edildi, ölkədə yüzlərlə insanın yarananması ilə nəticələnən zəlzələ baş verdi. Bu ardıcılıq heç də təsadüfi deyil. Proseslər arasında əlaqələr var. Hadisələri yalnız "aysberqin görünən tərəfi"ne əsasən qiymətləndirmək doğru olmaz. Proseslərdə maraqlı olan və qarşıya konkret məqsədlər qoyan "gizli əllər" var. Əvvəllər də dediyimiz kimi, Qərb formalaşmaqda olan yeni dünya nizamında Rusiya və İranın olmasını istəmir".

Ekspertin fikrincə, Rusiya ilə bağlı layihə bir il əvvəl işə düşüb və hazırda davam edir: "İndi isə nüvə İranıdır. Qərb dövlətləri, o cümlədən ABŞ İranı zəiflətmək üçün bütün yollardan istifadə etməyə hazırdır. Qərbin Tehrana təzyiqlərinin əsas səbəbi və hədəfə bəhanəsi bu dövlətin nüvə silahına sahib olmaq istəyidir. Bu, ABŞ və müttəfiqlərini narahat edir. Onlar rəqiblərinin güclənməsini istəmirlər. Çünki İran nüvə silahını təkmilləşdirsə, bu dövlətə "batmaq" daha çətin olacaq. Ona görə də Qərb İrandan tez davranmaq istəyir. Yaxın vaxtlarda ABŞ-ın İranda hərbi əməliyyatlara başlaması inandırıcı deyil. Vaşinqton hələ bir neçə dəfə də oxşar xəbərdarlıqlar edəcək. Həmçinin, İrandakı xaos daha da genişlənəcək. Müxtəlif yollarla Tehrana təzyiqlər artacaq. Sözsüz ki, bu prosesdə ABŞ-ın əsas müttəfiqi İsraildir. Dediyimiz kimi, aktiv hərbi əməliyyatların başlanmasına hələ bir az var. Buna baxmayaraq, İranla bağlı qərar artıq verilib: bu dövlət yeni dünya nizamında olmamalıdır".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

a savaş başlayarsa...

vaşdan kənarda qala bilməyəcək

Kənan Novruzov:
"İrandakı xaos daha da genişlənəcək, Qərb dövlətlərinin, o cümlədən ABŞ-ın Tehrana təzyiqləri artacaq"

hərbi əməliyyatları İranı nüvə silahından imtinaya və Rusiyaya hərbi dəstəkdən çekindirməyə hesablanıb: "ABŞ dövlət katibi müharibənin masada olduğunu qeyd etsə də, diplomatik danışıqlarla problemin həllini Tehranın nəzərinə çatdırıb. Hesab edirəm ki, 2023-cü il İran və Rusiyanın tam zəiflədilməsi ili olacaq. Tehran teokratik rejimi strateji düşünmədiyinə görə, böhran yoluna üstünlük verəcək. Çünki izlədiyi siyasət bu istiqamətdə davam edir. Azərbaycanla hərbi və siyasi qarşıdurmaya gəldikdə isə məhz Türkiyə faktoru İranı Azərbaycana qarşı hərbi varianta üstünlük verməsindən çekindir. Tehran Bakıya qarşı təzyiqləri davam etdirsə, o zaman İrana qarşı Türkiyə-Azərbaycan-İsrail koalisiyası yarana bilər".

"Böyük ehtimalla, İsrailin İrana zərbələri ABŞ-la razılaşdırılıb, təsadüfi deyil ki, Bayden son

təsədüf edib. Böyük ehtimalla, bu zərbələr ABŞ-la razılaşdırılıb. Təsədüfi deyil ki, ABŞ prezidenti Co Bayden son açıqlamalarında İranla qarşıdurmanın baş verəcəyini istisna etməyib".

Politoloq əlavə edib ki, İran İsrailə qarşı cavab aksiyası həyata keçirməyə çalışacaq: "İsrail isə öz növbəsində, İran raketlərini havada neytrallaşdıracaq. İranın birbaşa İsrailə əli çatmayacaq. Ona görə yenə maliyyələşdirdiyi və silahlandığı qrupları hərəkətə gətirəcək. Aydındır ki, İsrail bu hücumdan sonra təhlükəsizlik tədbirlərini daha da artıracaq. Odur ki, regional qarşıdurmanın yeni mərhələsinə qədəm qoyuruq".

"İrana qarşı hərbi əməliyyata qərar verilərsə, pilotlu və pilotsuz aviasiya ilə yalnız hərbi obyektlərə nöqtə zərbələri endirilməsi ehtimalı daha yüksəkdir"

İranda baş verənlərin yoxlama məqsədli olduğunu güman edən siyasi şərhçi Şahin Cəfərlinin qənaətinə, İranın hava hücumundan müdafiə sistemlərinin reaksiyasını ölçmək, bəlkə də yerlərini dəqiqləşdirmək, İran komandanlığının bu tip situasiyalara ümumi hazırlıq səviyyəsini test etmək kimi məqsədlər qarşıya qoyulmuş ola bilər: "Aydındır ki, genişmiqyaslı hava hərəkətinə qərar verildə əvvəlcə düşmənin bu hücumlardan müdafiə sistemləri sıradan çıxarılır ki, aviasiya nəzərdə tutulan hədəflərə rahat zərbələr endirə bilsin. İsrail Müdafiə Ordusu Baş Qərargahında (TSAXAL) İrana qarşı bu yöndə planların hazırlandığı və davamlı olaraq bu planların üzərində işləndiyi sirr olan bir məsələ deyil. İranın nüvə və raket proqramlarını dayandırmaq üçün siyasi-diplomatik vasitələr tükənmək

üzədir. Bayden administrasiyasının İranla anlaşma yönündəki cəhdləri iflasa uğradı. Rejim nəinki bu məsələdə konstruktivlik nümayiş etdirmədi, üstəlik, Ukrayna müharibəsində Rusiyanın yanında yer aldı".

Siyasi şərhçi qeyd edib ki, İran-

rejimi kimi, vilayəti-fəqih teokratiyası da öz mövcudluğunu qorumağın yeganə üsulu kimi çox güclü hərbi çekindiricilik amilini ən yuxarıya qoyur, bu məqsədlə nüvə proqramından vaz keçmir. Belə olan halda, İsrailin özü üçün ekzistensial təhdid

Siyasi şərhçi qeyd edib ki, İrandakı son prezident və parlament seçkilərində islahatçı qanadın diskvalifikasiya edilərək icra və qanunvericilik səviyyəsində qərarların qəbulu prosesindən tamamilə kənarlaşdırılmasından sonra sistemin sərtləşəcəyi və öz içinə qapanacağı məlum idi: "Bu seçkilərin nəticəsində müəssəs-nizamın seçkili dövlət institutları (prezident, parlament) ilə bütünləşməsi baş verdi və sistem islahatçıları dövlət içərisində marginalaşdırdı. İnqilab Keşikçiləri Korpusunun təsir gücü artdı. Bu isə öz növbəsində, siyasətin radikallaşmasına gətirib çıxardı..."

dakı son prezident və parlament seçkilərində islahatçı qanadın diskvalifikasiya edilərək icra və qanunvericilik səviyyəsində qərarların qəbulu prosesindən tamamilə kənarlaşdırılmasından sonra sistemin sərtləşəcəyi və öz içinə qapanacağı məlum idi: "Bu seçkilərin nəticəsində müəssəs-nizamın seçkili dövlət institutları (prezident, parlament) ilə bütünləşməsi baş verdi və sistem islahatçıları dövlət içərisində marginalaşdırdı. İnqilab Keşikçiləri Korpusunun təsir gücü artdı. Bu isə öz növbəsində, siyasətin radikallaşmasına gətirib çıxardı. Məntiqə, ABŞ-dakı demokrat administrasiya ilə anlaşılıb, embarqoların bir qisminin ləğvinə nail olmaq, Ukrayna müharibəsi dövründə isə bazara mümkün qədər çox neft-qaz çıxarıb Rusiyanın boşluğunu doldurmaq və Qərb üçün qiymətli tərəfdaşa çevrilmək şansı olduğu halda, rejim bunun tam əksini seçdi. Bu, kənardan məntiqsiz və irrasional yol kimi görünür, amma nəzərə almaq lazımdır ki, bu tip rejimlər özünüqoruma instinkti ilə hərəkət edir və onların öz məntiq şkalası var. Şimali Koreya

saydığı İranın nüvə və raket silahlanması proqramlarını dayandırması üçün hərbi variant getdikcə daha çox ağırlıq qazanır".

Şahin Cəfərlinin sözlərinə görə, İran kimi böyük ölkəyə qarşı quru əməliyyatlarının keçirilməsi və bunun nəticəsində ölkənin xarabazara çevrilməsi, qaçqın axınlarının baş verməsi kimi apokaliptik ssenarilər az ehtimal olunandır: "Hərbi əməliyyata qərar verilərsə, pilotlu və pilotsuz aviasiya ilə yalnız hərbi obyektlərə nöqtə zərbələri endirilməsi ehtimalı daha yüksəkdir. Təbii ki, bu cür əməliyyat da ciddi eskalasiya ilə nəticələnecek, İran ilk hücumlardan qoruya bildiyi raketləri ilə İsrailə və bölgədəki ABŞ hərbi bazalarına zərbələr endirməyə çalışacaq, Orta Şərqdəki proksi güclərini hərəkətə keçirəcək. Bir sözle, bölgəmizin dinc dövrləri arxada qalıb".

"Hadisələri yalnız "aysberqin görünən tərəfi"ne əsasən qiymətləndirmək doğru olmaz, proseslərdə

"İran dövləti məsuliyyət daşıyır"

Hacı Şahin: "Azərbaycan xalqı hadisənin hərtərəfli araşdırılmasını və cinayətkarın layiqli cəzasına çatmasını tələb edir"

"İran dövləti məsuliyyət daşıyır". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMİ) səlahiyyətli nümayəndəsi, ilahiyyatçı Hacı Şahin Həsənli Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə qarşı terror hücumunu şərh edərkən deyib.

O xatırladı ki, xarici ölkə ərazisində olan səfirliklərimiz Azərbaycan ərazisi sayılır:

"Yeni igidimiz torpağımızı qorumaq uğrunda şəhadətə qovuşdu. Dua edirik ki, şəhidimiz Allah qatında ən uca məqamlara çatsın. Mənə bu səadət nəsib oldu ki, şəhidimizin cənəzə namazını qıldım. Heç şübhəsiz ki, bu hadisə həm də Azərbaycan xalqının hiddətinə səbəb olub. Bu hadisə ümumiyyətlə nadir görünən hadisədir. Buna görə də İran dövləti məsuliyyət daşıyır. Çünki onun ərazisində olan səfirliklərin və elçilərin qorunması həm beynəlxalq hüquqla vəzifədir, həm də dini vəzifədir. Azərbaycan xalqı hadisənin hərtərəfli araşdırılmasını və cinayətkarın layiqli cəzasına çatmasını tələb edir". Xatırladaq ki, yanvarın 27-də Bakı vaxtı ilə səhər saat 8:30 radələrində Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə terror hücumu olub. "Kalaşnikov" markalı avtomatla silahlanan şəxs mühafizə postunu yararaq, mühafizə xidmətinin rəisi Orxan Əsgərovu qətlə yetirib, daha iki nəfəri yaralayıb.

Terrorçu səfirliyin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb.

Yanvarın 29-da Azərbaycanın İrandakı səfirliyinin əməkdaşları və ailə üzvləri Bakıya təxliyə olunub. Diplomatiya nümayəndəliyinin fəaliyyəti tam dayandırılıb.

"Azərbaycan səfirliyinə hücumun arxasında İran hakimiyyəti dayanır"

Dini Komitənin sədri: "Baş verən terror aktını dini cameə də qətiyyətlə pisləyir"

"Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə edilən hücum terror aktı və cinayətdir. Bunun arxasında İran hakimiyyəti dayanır və məsuliyyət daşıyır".

Bu fikirləri Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

"Əminəm ki, Azərbaycanın tələbləri və İran hakimiyyətinin törətdiyi bu cinayətlərlə bağlı faktların ortada olması həmin cinayəti sifariş verənlərin və cinayətkarın, terror aktını törədənlərin cəzalandırılmasına gətirib çıxarmalıdır. Baş verən terror aktını dini cameə də qətiyyətlə pisləyir", - o bildirib.

İranın Azərbaycana qarşı düşmənçiliyinin səbəbləri

İstənilən kriminal və ya siyasi hadisənin pər-dəarxası "liderləri"ni və icraçılarını bilmək üçün lazım olan ümumi qayda həmin hadisəni dərinlən araşdırmaq və ondan kimin və ya hansı hərəkətlərin faydalandığını görməkdir. Bu il yanvar ayının 27-də Tehranda Azərbaycan səfirliyinə silahlı hücumun, cinayət aktının hansı qüvvə tərəfindən həyata keçirildiyi araşdırılmalıdır".

Bu sözləri "Report"a açıqlamasında Güney Azərbaycan milli hərəkəti üzrə ekspert, "Ərk" insan hüquqlarının müdafiəsi təşkilatının həmtəsisçisi Maşallah Rəzmi deyib.

Onun sözlərinə görə, İranın rəsmi orqanlarından bu hadisə ilə bağlı sızdırılan və yayılan məlumatlarla hökumətin rəsmi məlumatının arasında ziddiyyət müşahidə olunur. Bu da rəsmi məlumatların doğru olmadığını sübut edir. Bu yalanlar həqiqəti ört-basdır etmək və İran hökumətini məsuliyyətdən azad etmək üçündür.

Hazırda Fransada yaşayan M.Rəzmi bildirib ki, İranda mövcud olan dini rejim normal və vahid bir rejimə bənzəmir: "Bu rejimin daxilində çoxlu qruplaşmalar və çoxlu güc dəstələri var. Hazırda İranın ali rəhbəri ayətullah Əli Xamenei ətrafına toplaşan bu güc dəstələri hakimiyyət uğrunda mübarizə aparır və bu yolda heç bir güzəştə getmirlər. Dəstələrdən biri hər hansı bir layihə ilə bağlı uğur qazanırsa, digər rəqib dəstələr onun layihəsinin iflası uğraması üçün əllərindən gələni edirlər. Ona görə də bu hökumət siyasətini dəyişmək və özünü islah etmək iqtidarında deyil. Çünki istənilən dəyişiklik cəhdi güc dəstələrinin maraqlarının toqquşması ilə qarşı-qarşıya qalır.

Biz son 44 ildə dəfələrlə bu mühüm "yarışların" və qarşıdurmaların şahidi olmuşuq. Nümunə üçün deyək ki, Məhəmməd Xatəmi ziyallılara söz azadlığı vermək istəyəndə rəqib dəstə silsilə qətlərə başladı, 7 yazıçı və ziyalını "aradan götürdülər". Qasım Süleymani və İsmayıl Qaani də daxil olmaqla İslam İnqilab Keşikçiləri Korpusunun (SEPAH) 22 komandiri Əli Xameneiyə məktub yazaraq bildirdilər ki, artıq onların səbr kasası dolmuşdur. Onlar hətta Xatəminin özünü də çevrilişlə hədələdilər.

Yaxud 2015-ci ildə Həsən Ruhani böyük dövlətlərlə nüvə sazişi imzalayanda rəqib dəstələr güclü bir raketin üzərinə ivrit dilində İsrailin məhv edilməli olduğunu yazmışdılar. Onlar Həsən Ruhani hökumətinin nüvə sazişini bağlaması üçün əllərindən gələni etdilər. Hətta Həsən Ruhaninin xarici

Maşallah Rəzmi: "Düşünürəm ki, onlar bununla kifayətlənməyəcəklər və daha çox təxribatlar edəcəklər"

işlər nazirini də praktiki olaraq kənardan qoydular və nüfuzdan saldırlar. Yeni İran hökumətindəki rusiyapərəst qrup öz maraqlarını azad dünya ilə düşmənçilikdə görür və sülh istəmir".

Güneyli soydaşımız vurğulayıb ki, İran İslam Respublikasının iqtisadiyyatı iflasa uğradığından, həttə işçilərinin maaşlarını ödəmək üçün belə Prezident İbrahim Rəisi hökumətinin qonşu ölkələrlə ticarətə ehtiyacı var: "İbrahim Reisinin Azərbaycan Respublikası ilə dostluq bəyannaməsi, İran və Azərbaycan parlament rəhbərlərinin görüşü, eləcə də iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin telefon danışığı son həftələrdə ortaya qoyulmuş müsbət hadisələr idi. Amma göründüyü kimi böhranlardan və müharibələrdən qidalanan fərsətcə rəqib qruplar İranın qonşuları ilə münasibətlərini yaxşılaşdırmasını istəmir. Bu cinah Azərbaycan Respublikasının varlığını inkar edən Ermənistanın və Azərbaycanın qələbələrini həzm edə bilməyən irqçi paniranistlərin köməyi ilə Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə hücum planlaşdıraraq rəqib cinahı vurmuşdur. Düşünürəm ki, onlar bununla kifayətlənməyəcəklər və daha çox təxribatlar edəcəklər".

Güney Azərbaycandan olan ekspert SEPAH-ın bugünkü müxalifliyinin əsas səbəbini Azərbaycan Ordusunun 2020-ci ildə Vətən müharibəsindəki böyük qələbəsinə gördüyünü söyləyib: "Heç kəmə sirr deyil ki, SEPAH Cəbrayıl da işğal olunmuş Azərbaycan ərazisində narkotik maddələrin saxlanması və tranziti məqsədilə anbar da yaratmışdı. İllərdir oraya beynəlxalq alverçilər tərəfindən narkotiklər gətirilirdi. Əvəzində beynəlxalq sanksiyalara görə İran İslam Respublikasının təmin edə bilmədiyi ehtiyacların bir hissəsini beynəlxalq qaçaqmalçılar vasitəsilə ödəmək istəyirdilər. Yaxud ey-

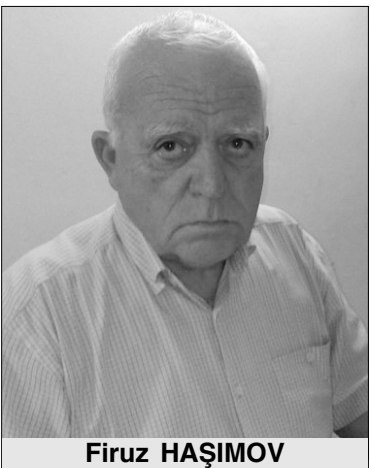
ni qaçaqmalçılar tərəfindən başqa ölkələrdəki müvəkkilləri üçün, o cümlədən Yəmən husiləri üçün qaçaq silah hazırlayırdılar. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra bu qeyri-qanuni imkan SEPAH-ın əlindən çıxıb və deyilənə görə İran İslam Respublikası hazırda öz müvəkkillərinə maliyyə yardımı, eləcə də silah verməkdə çətinliklərlə üzləşib. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə SEPAH-ın qeyri-qanuni fəaliyyəti üçün imkanların aradan qalxması onun Azərbaycan Respublikası ilə düşmənçiliyinin əsas səbəblərindən biridir".

M.Rəzmi söyləyib ki, Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyində törədilən cinayətə görə məsuliyyəti İran hökuməti daşıyır. O bildirib ki, əldə olan dəlillər də bu hadisədə İranın təhlükəsizlik təşkilatlarının iştirakının izlərini təsdiq edir: "Belə ki, İslam Respublikasının bəzi rəhbərləri bu cür tədbirləri təhlükəsizlik xidmətləri daxilindəki "ixtiyari ünsürlər" in işi hesab edirlər. İranlılar bilirlər ki, Əli Xamenei özü bütün avtokratik qüvvələrin lideridir. Bəsic və İslam İnqilab Keşikçiləri Korpusuna "özləri istədikləri halda" atəş açmaq əmri verən də o, özü idi. Hakimiyyətin hansısa bir qrupunun bu cinayəti törətməsi bütün hakimiyyətin məsuliyyətini azaltmır. Dünya tərəfindən pislənilən bu cinayət İran İslam Respublikasının terrorçu mahiyyətini bir daha göstərir. Dünya ictimaiyyəti İranın tək-cə ərəb ölkələrini təhdid etdiyini deyil, eyni zamanda bu rejimin cinayətkar və terrorçu bir struktura malik olduğunu, həm də dünyada sülh və sabitlik üçün təhlükə yaratdığını dərk edir. Məncə, Tehrandakı azərbaycanlı diplomatın qətlinə görə məsuliyyət birbaşa İran İslam Respublikasının üzərinə düşür və o, dünya qarşısında cavab verməlidir".

Hazırladı: RƏŞAD

Nakəslər bu milləti xərar bilməsinlər

Bolşevik kommunist ideoloqların ötən əsrin otuzuncu illərində türk mənşəli xalqların başlarına gətirdikləri rəzalətlər, həqarətlər çar qubernator və canişinlərinin ağillarına da gəlməzdi. Sosializm ideyalarından, bərabərlikdən, vicdan azadlığından danışa-danışa kommunist komissarlar, məmurlar elə mənəvi terror mühiti yaratdılar ki, ən cürətli adamlar belə nəfəs çəkməyə qorxurdular. Sınıf mübarizə nəzəriyyəsi yeni zühur etmiş Zohhakların əllərində ən müdhiş silah idi.

Firuz HAŞIMOV

Fasiləsiz təbliğatın köməyi ilə aşağı təbəqəni ağır gündə dadına çatası kübarlardan təcrid edə bildilər. Bütün əsilzadələr, şəcərəli nurlu insanlar zəhmətkeş kütlənin düşməni elan edildilər. Bu çox iblisənə metod idi, beləliklə səhəri günü ədalətsizliyə qarşı ayağa qalxan xalq qabağa vermək üçün bir savadlı, sözü keçən, dünya işlərindən başı çıxan şəxsiyyət tapa bilməzdi. Mənfur sinfi nifrət hissi nə qədər təbliğ olundusa da, imanında sabit-qədəm olanlar savab əməllərindən dönmürdülər.

Mirzə Cəlilin qələmi ilə ədəbiyyatımızda əbədləşmiş Qurbanəli bəy obrazı hamıya bəllidir. Bu hekayə qərinələr keçsə də yenə də hamı tərəfindən sevilə-sevilə oxunur. İndi bizdə yadelli qarşısında əzilib-büzülərək reverans edənlərə, bir xaqpərəstə xoş gəlmək xatirinə öz soydaşını alqıdana, içib, özünü də, millətini də, rüsvay edənlərə, yalan vədlər verənə, qürur hissini itirənlərə Qurbanəli bəy deyirlər. Amma, bütün bir kütlə küyə gedərək Qurbanəli bəyə dönmürsə, deməli fəna baş verib. Bizic indi Azərbaycanın xilaskarı, müstəqil dövlətin əsl banisi adlandırdığımız, Ulu öndər Heydər Əliyevin təzə-təzə hakimiyyətə gəldiyi illər lap yaxşı yadımdadır. Onun göstərişi əsasında Bakıda Rusiyanın ədəbiyyat və incəsənət ongünlüyü qeyd olundu. Lyudmila Zikina, V.Sanayev, N. Mordukova və bir neçə tanınmış şair və sənətkar çıxmaq şərtilə Bakıya gələnlərin hamısı Moskvada pulsuz-parasız qalmış sənətlilər idi. Yaşlı nəsil bilir, o illərdə bütün SSRİ-də bizim məşhur "Ağdam" çıxırı Azərbaycanın vizit və-

rəqəsi idi. Rus dünyası bu şirin çıxırın elə aludəsi olmuşdu ki, ondan başqa şərab tanımaq istəmirdi. Bəli, respublikada suriş başladı, nə başladı... Qonaqları qruplara bölüb rayonlara göndərdilər, hər dəstənin başında da partiya aparatından bir vəzifəli şəxs təyin olundu. Raykomlara əmr verildi, camaatı əli bayraqlı qonaqların gələcəyi yollara düzdülər, zuma-balaban, dəmdəsgah da öz yerində. İndiki bolluq yox idi, çox şeylər qəhətə çəkilmədi. Amma, buna baxmayaraq Rusiyadan gələnlərin şərfinə hər yerdə kolxozların qoyunları kəsilir, şərab da sel kimi axırdı. Moskvada olarkən çox şeyə tamarzi qalan rus aktyorları, estrada ifaçıları, o qədər də tanınmayan şairlər mat-məttəl qalmışdılar, onları heç yerdə belə təmtəraqla qarşılayıb qabaqlarına bu qədər ləziz təamlar qoymamışdılar. Qarıya şikayətlə gələn adam yerinə qoymayan rayon "fironları" Rusiyadan gəlmiş bu əyyaş sürüsünün qarşısında əldən-ayaqdan gedirdilər. Əmr belə idi! Bəzi yerlərdə yerli camaatın illərlə ala bilmədiyi gözəl çeşnili xalçaları titullu qrup rəhbərlərinə peşkəş edirdilər. Nona Mordukovanın televizorda çıxışını ömrüm boyu unutmamam: - Hara gedirikse yemək-icmektir, yaxşı yaşayırınsınız... Sizin qonaqpərvərliyinizə heyranıq.

Çox keçmədi, V. Sanayevə, L.Zikınaya Azərbaycanın xalq artisti fəxri adları verildi. Bakıda rus dillli qəzetlərin kəshəkəs dövrü idi, redaksiyalarında işləyən yerli rusları lap yaxşı tanıyırdım. On günlük münasibəti ilə Bakıya tökülmüş "mədəni desantın" qarşısında yerli məmurların, titullu qələm sahiblərinin həddən ziyadə payəndaz olmalarından onlar da xəcalət çəkirdilər.

...Əlqərəz, rus xalqının mədəni "elçilərinə" hörmət və sədaqətimizi o ki var izhar edirik. Üstəlik, onlara gedəndə qutularla "Ağdam" çıxırı da qoyuldu. Bir az keçmiş L. Zikınaya dəyəri bir milyon dollar olan boyunbağı hədiyyə edildi. Onu bir

müddət bundan əvvəl Moskva telekanallarında göstərdilər, şəklini də "Kom. Pravda" qəzetində gördük. Nə onda, nə indi bir adamda cürət olmadı cıncırını da çıxartsın.

...Qarabağ həngəmləri başlayanda Bakıda doyunca yeyib-icmiş və cibləri də dolu Moskvaya qayıtmış bu "mədəniyyət elçilərinin" biri də xeyrimizə iki kəlmə demədi. Gəlin açıq danışaq, illər boyu on bar-

adi camaat iki gün rus qoşununa qarşı vuruşub şəhadətə çatmışdı. Onlara rus generalının göstərdiyi hərbi ehtiramdan da yazmışam. Rus rusluğu ilə torpaq, iman yolunda ölümə getmiş müsəlmanları bayraqlarla salamlayıb, illər keçəcək, bizim biqeyrətlər isə din və millət xaini Qatır Məmməd kimi alçağa heykəl qoyacaq, film çəkəcəklər. Nəyiksə buyuq!

Salyanda adi yaba, dəryaz, dəhrə, balta ilə cəmi üç-dörd "dayan doldurum" tufənglə silahlanmış adi camaat iki gün rus qoşununa qarşı vuruşub şəhadətə çatmışdı. Onlara rus generalının göstərdiyi hərbi ehtiramdan da yazmışam. Rus rusluğu ilə torpaq, iman yolunda ölümə getmiş müsəlmanları bayraqlarla salamlayıb, illər keçəcək, bizim biqeyrətlər isə din və millət xaini Qatır Məmməd kimi alçağa heykəl qoyacaq, film çəkəcəklər. Nəyiksə buyuq!

mağımızı bala batırıb rusun boğazına dürtəndə, o bir dəfə bizə "Sağ ol" deyib?

...Millətin qeyrətli kübar təbəqəsinin, din xadimlərinin üzərinə təşkil edilmiş qərəzli səlib yürüşündən söhbətimizi davam edək. İndi yazdıqlarıma heç kim cürət edib qulp qoymasın. Azərbaycan kübarlarının əxlaq kodeksi dünyada bəlkə də yeganə idi. Ziqiyəmət əmanət kimi nəsilədən nəsilə ötürülən hər maddəsi də göz bəbəyi kimi qorunan davranış qaydaları, əxlaq normaları millətin mövcudluğunu hifz edirdi. Kübar nə idi, toyda, düyündə qol qaldırıb oynamaq nə idi. On-on beş əsilzadə bir yere cəm olsaydı, onların səsinə iki-üç addımlıqda da eşitmək olmazdı.

...Əlincə xarabalığında kiçik bir dəstə ilə (onların da yarısı yaralı idi) altı ay Paskeviçin say -seçmə ordusuna qarşı duruş gətirən igid Laçın bəy idi. Bizim "vətənpəvər tarixçilər indiyə qədər bu rəşadətli əsilzadədən iki kəlmə yazmayıblar. Amma ruslar yazıblar, özü də heyranlıq hissi ilə!

Salyanda adi yaba, dəryaz, dəhrə, balta ilə cəmi üç-dörd "dayan doldurum" tufənglə silahlanmış

...Moskva irticası millətin qaymağını yetiştirdiyi kommunist, komsomolçu kadrların köməyi ilə məhv edəndən sonra, özünü şair, tarixçi, yazıçı sayan gürhün qarşısında bir məqsəd qoymuşdu: Azərbaycanda uşaqlardan məhz Pavlik Morozovlar yetişməlidir, Azərbaycan gəncinə təlqin olunmalıdır ki, onun qeyrətli kübarı olmayıb, burada təqdir edilesi nə varsa, hər şey rusların sayəsində ortaya çıxıb. Maraqlı burasıdır ki, hakim üsulidərə var gücü ilə onun əmrlərini can-başla yerinə yetirib xalqın tarixini bilərəkdən sərnigun edənləri müdafiə edirdi. İnfuzorilərin əli ilə onları reklamladırlar, maneəsiz, filansız əsərlərini çap eləyib, ənamlarını vaxtılı vaxtında verib. Yeri gələndə onların guya təqib edilmələri barədə də şayələr yaymaqla qara camaat qarşısında əzabkeşə döndərib. İndi gəl belə yaramaza söz de, görün necə deyəcəksən.

Silkələr, zümrələr təbəqələr barədə çar hökuməti dövründə ciddi qanun-qayda vardı. Kimin hüneri vardı başqa təbəqəyə aid olan imtiyaz və normalara sahib çıxaydı. Hər fərd də öz sinfi mənafeyini, mənsub olduğu təbəqənin adını

şərəfini qoruyurdu. Hələ 40-50 il bundan əvvəl mən məsələni innabı rəngin hansı təbəqəyə mənsub olmağı barədə yazmışdım. Başdan ayağa xalq qəsdən alçaldan profanasiyadan ibarət olan "Dəli Kür" filmində Cahandar ağanın başqasının kəbinli arvadını qaçırməsi elə murdar iftiradır ki, adam danışa bilmir. "Ağa" silkinə aid olan Cahandar həyatda bu qələti edə bilməzdi, çünki, mahalın, el-obanın qeyrətini çəkən əsl şəcərəli bəylər onun ətinə şişə çəkərdilər, nəslini də gözümcixdiyə salardılar.

Dəfələrlə yazmışam ki, "Dəli Kür" filmində göstərilən "Zikr məclisi" bütün millət üçün təhqirdir. 30-cu illərdə dinimizə, adət-ənənələrimizə amansız müharibə elan etmiş, minlərlə pak dindarı sürgünə göndərmiş Baş siyasi idarənin, Xalq Daxili İşlər Komissarlığının cəlladlarının yuxularına belə girmədiyi rəzaləti ekranlara çıxarıb milləti xəcil edənlərə mən niyə nifrət eləməyim?

İsmayıl Şıxlının bu rəzil profanasiyasın tərif edənlər bir dəfə maraqlanıblar ki, Rusiyada hərbi hissələrdə "Dəli Kür" filmi göstəriləndə nə qədər azərbaycanlı balası rusların təhqiramiz atmacalarının qurbanı olublar?

(Bu qədər sarsıntılardan sonra lap elə bu günlərdə "Dəli Kür" filmi-nin təzədən telekanalda görünməsi hansı zərurətdən doğub?)

Qafqaz canişini və Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilən qazilərə böyük səlahiyyətlər verilmişdi. Onları adi axund və mollalarla qatışdırmaq olmaz. Bəli, çox arvadlılıq vardı, amma, qazilər zinakarlığın qatı düşməni idilər, kimin cürəti çatardı başqasının ailəsinə təcavüz eləsin. Heç bir qubernator, mahal rəisi qazilərin fətvasının əleyhinə gəlməzdi. Bələ ki, Azərbaycanda başqasının kəbinli arvadının zorla aparılması murdar iftiradır.

...1932-ci ildə kommunist terrorunun qızıqdığı dövrdə Lahıcda bir hörmətli bəy sırtıqlıq edən bir komsomola "ədəb dərsi" verir. Bəyi çəkirlər məhkəməyə. Hakim iclas zamanı onun adını çəkəndə bəy ayağa qalxmır və tələb edir ki, kimliyini, soyadını düz desinlər. Həkimin bəs nə cür deyim, sualına bəy cavab verir ki, babama bəy adını şücaətinə görə, ağ sah, yeni imperator verib, adım, soyadım belədir, Səfərbəyov Əbdülməcid bəy Adil bəy oğlu. Başqa cür deyilsə, cavab verməyəcəyəm.

Kommunist hakim baş əyməyən bəyə beş il həbs cəzası verir, üç il də səsdən məhrum edir. O illərdə kübarlığı ilə fəxr edən adam üçün beş il həbs cəzası "gedərgəlməz" idi. Amma əsl kişilər hər cəfaya dözüb baş əymirdilər.

...Bəli, vaxtilə Mirzə Cəlil ələşib-vuruşub cəmiyyətdə bir Qurbanəli bəyi tapıb onu rüsvayi-cahan etmişdi, amma indi YAP-ın sərvəti-samanlı "baronlarının" eqidəsi altında keçirilən tədbirlərə, məclislərə baxsanız qurbanəli bəylərin çoxluğundan gözləriniz qamaşacaq.

Lənkəranın yararsız küçələri...

Cənub mirvarısı kimi tanınan Lənkəran son illər öz yararsız, palçıqı dizə qədər olan küçələri hesabına da “ad çıxarıb”. Bəzən isə təmir olanların ömrü heç bir il çəkmir. Şəhərin Tofiq İsmayilov küçəsindəki “Ufa” marketindən keçən yollun palçıqı, çala-çuxuru bu böyük şəxsiyyətin adına xələl gətirir. Yollun keçilməz vəziyyəti sakinləri narahat etsə də, aidiyyəti qurumlar əməli iş görmək əvəzinə, yalan vədlər verməkdən qalmırlar. Nəticə də günbəgün burada insanların hərəkəti çətinləşir. Artıq bu yolla, palçıq içində işə, məktəbə gedib-gəlmək mümkün deyil.

Sakinlər deyirlər ki, çoxdan küçəyə qum, çınqıl tökülüb. Onun zərrə qəder xeyri olmayıb. Yola asfalt döşəmək lazımdır. Bunu bir-neçə dəfə tələb etsək də, vəsaitin yoxluğu bəhanə gətirilib. Halbuki dövlət öz vətəndaşlarının normal, rahat yaşamasını təmin etmək üçün hər il vəsait ayırır. Lənkərandə onu insanların ehtiyacına sərf etmək yerinə, əksinə açıq-aydın yüksək vəzifəli məmurlar tərəfindən mənimsənilir.

Hər şey bir yana qalsın, adı çəkilən küçə olduqca acınacaqlı vəziyyətdədir. Bir dəfə küçəni gedib-gəlmək cəhənnəm əzabına bərabərdir. Odur ki, hazırda onun təmirinə ciddi ehtiyac vardır. Ən əsası başda oturanların yalan-doğru dediyi sürətli, dinamik inkişafı bütün dünyaya nümunə olan ölkəmizə belə yöndəmsiz əməllər heç cür yaraşmır...

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

“Heç kəsdən pul istəmirəm, yoldaşımı işinə qaytarsınlar”

Şərur sakini Zərnişan Behbudova: “Dili yox, eşitməsi yox, belə bir insan nə edə bilər ki? Başını aşağı salıb işini görürdü...”

Naxçıvan şəhəri, Şərur rayonu, Muğancıq Müslüm kənd sakini Behbudova Zərnişan Hümət qızı tərəfindən “Hurriyyet” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki,

“Mən, Behbudova Zərnişan Hümət qızı, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, mənə köməklik göstərsiniz. 4 övladım var, yoldaşım əlildir, eşitmə və danışma qabiliyyəti yoxdur. Hər ay 100 AZN kompensasiya alırdıq, 2 ildir ki, pul kəsilib və onun əvəzində bizə heyvan veriblər. Guya biz bu heyvanın südündən, qatığından yeyib və yaxud da satıb 100 AZN-dən çox pul əldə edəceyik. Heyvanın özünə baxmaq, yeməyi, həkimi bir dünya pul edir. Bu yay mən və övladlarım orda-burda işləyərək, heyvanın və özümüzün yemək xərclərini çıxarmışıq.

Yoldaşım süpürgəçi işində işləyir. Aldığı pul ailəmizə çatmır. Ev şəraitimiz də uyğunsuz vəziyyətdə olduğu üçün, yoldaşımın işinə güvənərək bankdan kredit götürdüm. 8 ay krediti ödədikdən sonra qəfildən yoldaşımı işdən çıxartdılar, qaldıq pis vəziyyətdə. Krediti ödəyə bilmədik. Qaz, işıq pulunu da verə bilmədik. Nəticədə qaz idarəsi gəlib qazı kəsdi, aylarla yanacaqsız qaldıq.

Dəfələrlə icra Hakimiyyətinin binasına gedərək xahiş edib, yalvardım ki, yoldaşımı işinə qaytarsınlar, mümkün olmadı. Mən heç kəsdən əlavə pul istəmirəm, yoldaşımı işinə qaytarsınlar. Dili yox, eşitməsi yox, belə bir insan nə edə bilər ki? Başını aşağı salıb işini görürdü.

Sizin redaksiyadan xahiş edirəm ki, yoldaşımın işinə qaytarılması üçün köməklik göstərin”.

Jalə FAMILQIZI

“Plagiatçılıqla məşğul olan şəxsə “dosent” elmi adı verilməsinin qarşısını alın”

Gəncə Dövlət Universitetinin “Coğrafiya” kafedrasının əməkdaşları adından Seymur Əjdər oğlu Xəlilov və Rəşad Məmməd oğlu Nuriyev tərəfindən “Hurriyyet”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri Famil Mustafayevə və müraciət edən şikayətçilərin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“Hörmətli Famil müəllim!

Təhsil müəssisələrində hazırlanan tədris vəsaitlərində plagiat halları ilə mübarizənin gücləndirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Təhsil nazirinin 05.07.2016-cı il tarixli 464 sayılı əmri mövcuddur. Əmri o vaxtki Təhsil naziri Mikayıl Cəbbarov imzalayırdı. Həmin əmrin 5-ci bəndində deyilir:

“Təhsil müəssisələrinin rəhbərlərinə qrif almaq üçün təqdim olunan tədris vəsaitlərinin formal müzakirəsinin qarşısının alınması, müasir yoxlama metodlarının tətbiqi və plagiat faktı təsdiqləndiyi bütün tədris vəsaitlərinin təhsil müəssisələrində tədris prosesindən, kitabxanalardan və satışdan çıxarılması, onların müəlliflərinin işə əmək müqaviləsinə xitam verilməsi tapşırılsın”.

Sizə bildirmək istəyirik ki, Gəncə Dövlət Universitetinin “Coğrafiya” kafedrasının baş müəllimi, coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru Nəsimə Niyaz qızı Hacıyevanın müəllifi olduğu “Coğrafiyanın ekoloji əsasları” adlı dərs vəsaitinə Təhsil Nazirliyi tərəfindən verilmiş nəşr hüququ (22.01.2013-cü il tarixli 94 sayılı əmr) Təhsil Nazirliyinin 23.06.2015-ci il tarixli 698 sayılı əmri ilə plagiat faktının aşkarlanması ilə əlaqədar ləğv edilmişdir. Bununla bağlı məsələyə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Kollegiyasının 09.02.2016-cı il tarixli (protokol № 04-K) iclasında baxılmış və AAK Kollegiyasının 05.11.2013-cü il tarixli (protokol № 27-K) iclasında ona verilmiş “Coğrafiya” kafedrası üzrə dosent elmi adı və attestatından məhrum edilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir.

Gəncə Dövlət Universitetinin əməkdaşları adından Ali Attestasiya Komissiyasının sədri Famil Mustafayevə müraciət

Təhsil Nazirliyinin yuxarıda qeyd edilən 05.07.2016-cı il tarixli 464 sayılı əmrinin 5-ci bəndinə əsasən, plagiat görə müəlliflə bağlanmış əmək müqaviləsinə xitam verilməli olduğu halda, Gəncə Dövlət Universitetinin rəhbərliyi rüşvət müqabilində qərarın bu bəndinin icrasını təmin etməmişdir.

Hal-hazırda isə Gəncə Dövlət Universitetinin tədris məsələləri üzrə prorektoru, dosent Şahin Xurşudov baş müəllim Nəsimə Hacıyevadan 10 000 manat rüşvət alaraq, ona müvafiq ixtisas üzrə dosent elmi adı almaq üçün Elmi Şura tərəfindən AAK qarşısında vəsatət qaldırılmasına çalışır.

Hörmətli Famil müəllim!

Saxtakarlığa, plagiatlığa yol verən adamlar cəmiyyətdə düzgün mövqə tutmur. Belə adamlar elmə ləkədir, bunlar həm özünü, həm də işlədiyi kollektivi hörmətdən salır. Onun-bunun kitablarını köçürüb öz adına nəşr etdirən belə bir adama yenidən “dosent” elmi adının verilməsini bu elmi ada təhqir hesab edirik.

Hörmətli Famil müəllim!

Biz Sizi obyektiv adam kimi tanıyırdıq. Ona görə də 10 000 manat rüşvət müqabilində Gəncə Dövlət Universitetinin rəhbərliyi tərəfindən AAK qarşısında vəsatət qaldırılaraq, belə bir saxta “alimə” dosent elmi adının verilməsinin qarşısının alınmasını kafedra əməkdaşları adından Sizdən xahiş edirik”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

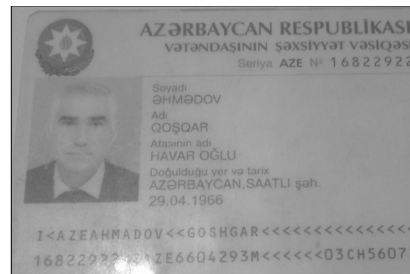
“Bunlar bizi nə yerinə qoyub və dərdimizi kimə bildirək?!”

İmişli sakini Qoşqar Əhmədov: “Pirəli Nağıyev tutduğu vəzifədən sui-istifadə edərək, mənə 4986 manat ziyan vurub”

İmişli rayonu, Kürdmahmudlu kənd sakini Əhmədov Qoşqar Havar oğlu tərəfindən “Hurriyyet” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, İmişli rayon Mərkəzi Xəstəxanasının Terapiya şöbəsinin müdiri Pirəli Nağıyev tutduğu vəzifədən sui-istifadə edərək, ona 4986 manat ziyan vurub:

“Mən, Əhmədov Qoşqar Havar oğlu, bildirirəm ki, 3 il bundan öncə İmişli rayon Mərkəzi Xəstəxanasının “Terapiya” şöbəsinin müdiri Pirəli Nağıyev tutduğu vəzifədən sui-istifadə edərək, dəlduzluq yolu ilə mənə 4986 manat ziyan vurub. Belə ki, Pirəli Nağıyev ailəmdə ruhi xəstə olduğundan istifadə edərək, mənim və ailə üzvlərimin ömürlük “Tibbi-müayinə” edilməyini vəd edərək, mənə qarşı dəlduzluq edib. Nəzərinizə çatdırmaq istərdim ki, mən iki əsgər atasıyam və xəstə ailə üzvlərim var.

Sözügedən şəxs bu dəlduzluğu,

cinayət materiallarında da qeyd edildiyi kimi, 30 nəfərə yaxın şəxsə qarşı edib. Hətta bu əməldə oğlu Nağıyev Tağı da ona köməklik göstərib. Oğlu Tağı ilə təsadüf nəticəsində qarşılaşdığımız zaman mənə bildirdi ki, “get əlindən gələnə et, bizə heç bir şey edə bilməyəcəksiniz, biz işimizi lazımi şəkildə qaydasına qoymuşuq”.

Nəzərinizə çatdırmaq istərdim ki, oğlu da bu proseslərdə atası ilə bərabər iştirak edib. Lakin oğluna heç bir cinayət işi açılmayıb, əvvəlki vəzifəsində, əvvəlki qaydada fəaliyyət göstərir. Belə ki, Pirəli Nağıyev hansısa

yollarla cinayət işini ört-basdır edərək, mənə və başqa zərərçəkən şəxsləri yollarda süründürür. Sözügedən şəxs heç bir qanuna məhəl qoymur, hətta Polis və Ədliyyə işçilərinin belə, zəng və çağırışlarına cavab vermirdi. Bir sözlə, İmişli rayonunda heç bir orqan bu şəxsi gətirib izahat belə ala bilmir. Etiraz edib fikir bildirdikdə isə deyirlər ki, “qardaş Türkiyə Respublikasına keçib, üzərində axtarış var, lakin tapa bilmirik”.

Son zamanlarda İmişli rayon Prokurorluğuna sözügedən işlə bağlı getdikdə isə, mənə bildirildi ki, üzərindəki axtarış da götürülüb.

Mən heç cür başa düşə bilmirəm ki, bunlar bizi nə yerinə qoyub və biz dərdimizi kimə bildirək?!

Sizdən artıq dərəcədə xahiş edirəm, səsimizin lazımi orqanlara çatdırılmasında bizə kömək edin”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

İranın Türk Birliyi qorxusu...

Və saxta məzhəbçilik ideologiyasının süqutu

İran uzun müddətdir ki, böyük regional və strateji güc mərkəzinə çevrilmək niyyətinə düşüb. Ancaq nəzərə alınmalıdır ki, bizim də yerləşdiyimiz region strateji önəminə görə dünyanın aparıcı qüvvələrinin maraq dairəsinə daxildir. Tehran öz iqtisadi, elmi, texnoloji və hərbi imkanlarını yaxşı hesablamadan həmin qüvvələrə meydan oxumaq qərarına gəlib. Elə bu səbəbdən də İrana qarşı birbaşa hücum əməliyyatlarının başlanması labüd görünür. Bunun nəticəsidir ki, hazırda İsrail İranın əsas hərbi bazalarına və silah anbarlarına zərbələr endirir.

Azərbaycan səfirliyinə edilən hücum kontekstində İranın qarşısına qoyduğu perspektiv planlara və bu ölkə daxilindəki ictimai-siyasi vəziyyətə ümumi nəzər yetirək.

Səfirliyə hücum

Azərbaycanın İrandakı səfirliyinə hücumun video görüntülərini diqqətlə izlədikdən və eləcə də terrorçunun hansı səbəblərdən belə bir addım atmasını söyləməsindən sonra bəlli olur ki, bu əməlin arxasında duranlar var. Əlbəttə, İran rəsmiləri bu terror aktını qəti şəkildə qınayacaqlar və obyektiv araşdırma aparılacağına söz verəcəklər. Əslində isə bu yolla Azərbaycana mesaj göndərilir.

Bunu dolayı yolla, xüsusi təməla qurmaqla həyata keçirirlər və özləri də yaxşı anlaşırlar ki, onların uydurduqları rəvayətə inanmayan olmayacaq. Ancaq söhbət bu olayın hansısa ailə məişət zəminində baş verməsinə kiminsə inanmasından getmir. İlk növbədə bu hadisənin geniş rezonans doğurması istənilib. Təəssüf ki, bu mənfur niyyət baş tutdu və səfirliyin mühafizə xidmətinin rəisi Orxan Əsgərov qətlə yetirildi. Səfirliyin əməkdaşı Vasif Tağıyev igidlik göstərməseydi qətlə yetirilənlərin sayı daha çox ola bilərdi.

İran bu terror əməliyatı ilə hansı mesajı verir?

Bəlkə də İran dünyada səfirliklərə ən çox hücum təşkil edən ölkədir. Molla inqilabından indiyədək Tehrandakı ABŞ, Böyük Britaniya, Səudiyyə Ərəbistanı, Danimarka səfirliklərinə öyrədilmiş kütlənin hücumları olub. Məsələ ondadır ki, həmin hücumlar siyasi xarakter daşıyıb. Amma indi İran dolayı yolu seçib və demək istəyir ki, Azərbaycana qarşı mövqeyimi ortaya qoydum və bundan sonra hibrid mübarizə metodlarından istifadə edəcəyəm.

Əslində, İkinci Qarabağ Müharibəsindən sonra İran hakimiyyətinin irrasional təlaş bürüyüb. Onlar tarixin geri dönüşündən qorxurlar. Tarixin geri dönüşü dedikdə, türklərin bu coğrafiyada yə-

nidən dominantlıq etməsi nəzərdə tutulur. Digər tərəfdən, Tehran şiə məzhəbi adı altında xalqı bir mərkəzdə birləşdirə bilməyəcəyindən, etnik tərkibə əsasən ölkənin parçalanmasından və ən əsası da rejimin çökə biləcəyindən vahiməyə düşür.

Tarixin geri dönüşü

Yuxarıda deyildiyi kimi, İran hakimiyyətinin fobiyaları içərisində tarixin təkararlarına bilməsi ehtimalı xüsusi yer tutur. Əgər İran tarixinə qısaca nəzər yetirək, bu torpaqlarda türklərin əsas rol oynadığını görürük.

Sasanilərin süqutundan sonra (651-ci il) burada ərəblər, 10-cu əsrdən sonra isə türklər hakimiyyət başında olublar. Pəhləvi xanədanlığının banisi Rza şahın Qacarları xarici müdaxilələrin köməyi ilə devirməsindən sonra özünü 1925-ci ildə şah elan edib taxta əyləşməsinə kimi, bu ərəzidə min il boyunca türklər hökmranlıq ediblər.

Rza şahın oğlu Məhəmməd Rza şah İranın tarixindəki ərəb və türk izlərini unutturmaq üçün Əhəmənilər imperiyasının tarixdəki rolunu xüsusilə qabardırdı. O, 1971-ci ilin oktyabrında təntənəli şəkildə Əhəmənilərin 2500 illik yubileyini keçirməklə bildirmək istəyirdi ki, bu dövlətin əsasını II Kır(Kuruş) qoyub. Yəni, Məhəmməd Rza İrana tədricən yeni bir ideologiya gətirməyə çalışırdı. Əslində, onun bu ideologiyasının İran kimi çoxmillətli və şiə məzhə-

binin üstün mövqedə dayandığı bir ölkədə özünə yer tutması ağlabatan deyildi, amma o, buna cəhd göstərirdi.

Düzdür, Orta əsrlərdə dövlətin rəhbərliyindəki şəxslərin milli kimliyi əsas rol oynayırdı və hakimiyyət irsi miras hesab edilirdi, nəticədə idarəetmə sistemi sülalə institutu üzərində qurulurdu. Lakin biz tarixin inkişaf dinamikasını və bu günün şərtlərini qəbul etməlik və elə ona görə də keçmişə də bu kontekstdən yanaşmalıyıq.

Ölkənin etnik subyektlərə parçalanma qorxusu

İran Türkiyə ilə Azərbaycanın quru yolu ilə bir-birinə bağlanması ardınca özü üçün yarana biləcək təhlükələri hesablayır və belə düşünür ki, əgər onu əhatə edən geostrategiya məkanda yeni bir güc mərkəzi yaranarsa, o zaman o, tam təcrid halına düşəcək. Çünki hadisələrin gedişi "Böyük Yaxın Şərq" adlandırılan ərəzidə iri miqyaslı geostrategiya yerdəyişmələrin başlanacağını göstərir. Gələcəklə bağlı Tehranın rəsmi planı olmalıdır, əks təqdirdə İran əvvəl daxili münaqişə, sonra isə parçalanma prosesi ilə üzləşəcək.

İranın ən ağır yerlərindən biri də milli məsələdir. İndi biz bəzən belə fikirlərlə rastlaşırıq ki, bəs, İrandakı yaşayan xalqlar üçün sabitlik və ölkənin birliyi önəmlidir və bu baxımdan hər hansı parçalanma real görünmür və sairə. Bu

yanaşma İran analitiklərinin hazırda etdiyi və dövlətyə buraxdığı təzisdır. Bir ölkədə o zaman sabitlik, əminlik və birlik olar ki, orada əhalinin hüququ və xoş güzəranı təmin edilsin. Təkcə son on ildə İrandakı bütün ölkəni bürüyən bir neçə iri miqyaslı nümayişlər baş qaldırıb və hər dəfə də etirazçılara divan tutulub.

Əgər ölkə rəhbərliyi öz vətəndaşına qarşı bu cür amansız tədbirlər görürsə, onun səsinə eşitmirsə, sabitlik gözləməyə dəyməz. İrandakı xalqların Tehrandan uzaqlaşmağa müstəqilləşməyə can atacağı gözlənilir və bu, mümkün variantdır. İrandan qopma biləcək millətlər arasında Güney Azərbaycan türklərini, Xorasan türklərini, kürdləri, belucuları və ərəbləri xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Ölkə daxilindəki populyarlığını sürətlə itirən rejim, hadisələrin məcrasını əlindən burxmamaq üçün ən repressiv üsullara gedərək etirazçı kütləni susdurmağa çalışır. Baş örtüyü ilə bağlı son hadisələrdə etirazçılar şəriət qaydalarının rədd edilməsi ilə yanaşı milli azadlıq şüarları səsləndirirdilər. İran etnik tərkibinə görə yekcins ölkə olmadığından milli xarakter ala biləcək gələcək böyük üsyan dalğasının qarşısını almaq çətin olacaq.

Məzhəbçilik doktrinası

İran şiə məzhəbini öz inhisarına almaqla daxilindəki etnik rəngarəngliyi və müstəqillik meyillərini kənara itələməyə çalışır. İran rejiminin məqsədi şiəliyi yalnız və yalnız özünə bağlamaq cəhdi heç də birmənalı qarşılanmır. Bu baxımdan İraqa ciddi rəqabət aparır. İran islam inqilabı guya kütlələri bir araya gətirmək və ədalətli cəmiyyət qurmaq məqsədilə şiə məzhəbini sözdə dövlət ideologiyası elan edib.

İslam dininin əsas təzislərindən biri bütün müsəlmanların qardaş və həmrəy olduğu olsa da, İran məzhəbçiliklə nifaq toxumu səpir. İnqilab nəticəsində hakimiyyətə yiyələnmiş din xadimləri əhalini şiəlik ətrafında birləşdirməyə çalışır. Şübhəsiz ki, bu proses asan keçmir, şəriət qaydası ilə yaşamaq istəməyənlərə qarşı zor tətbiq olunur, total qorxu atmosferi yaradılır.

Hazırda İran rəhbərləri və onların övladları dəbdəbəli həyat sürürlər və bunu da hamı yaxşı bilir. İnqilabdan qırx il keçsə də, xalq gözlədiyi ictimai bərabərliyi, həmrəyliyi, qardaşlığı görmür. Elə bu səbəbdən də şiəliyin təbliği ilə kütlələri bir məxrəcə gətirmək getdikcə müşküləşir. Çünki inam itib.

İranın əsasən müsəlmanların, o cümlədən şiə məzhəbinə etiqad edənlərin yaşadığı Azərbaycana qarşı yürütdüyü siyasət bir daha sübut edir ki, İran rəhbərlərinin müsəlman və şiə həmrəyliyi barədə dedikləri boş sözlərdir. İstər Qarabağ müharibəsində və istərsə də Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı məsələlərdə nümayişkarənə şəkildə Ermənistanın dəstəklənməsi İranın siyasi məramının əyani göstəricisidir. Ancaq İran Azərbaycana qarşı bu cür münasibət göstərməklə ideoloji xətəyə yol verir və özünün başlıca təbliğat platformasına - məzhəbçilik doktrinasına kölgə salır. Beləliklə, İran özü də hiss etmədən bu günə kimi istifadə etdiyi güclü mənəvi-psixoloji təsir mexanizmindən tədricən uzaqlaşır. Bu da İrandakı böyük bir ideoloji boşluq meydana gətirəcək.

İran nə planlaşdırır?

Deməli, belə nəticəyə gəlmək olar ki, İran realiti nəzərə almadan, sadəcə hadisələrə inersiya ilə reaksiya göstərir. Türk dövlətlərinin vahid coğrafi məkanda bütövləşməsi prosesinin qarşısını almasına İranın qüdrəti çatmaz.

Geostrategiya baxımdan İran əhəmiyyətli rəqiblərlə əhatə olunub və ona görə də rejim geostrategiya mübarizədə özünə müttəfiqlər axtarır, düşmən saydığı ölkələrə yönəlik önleyici tədbirlər həyata keçirməyə çalışır.

Onun körfəz dövlətləri, İsrail, Pakistan və həmçinin, ABŞ və Avropa kimi nəhəng güclərə qarşı mübarizə aparmaq istəyi avantüradır. İranın güvəndiyi Rusiya Ukraynada bataqlığa girib və özünü tükəndirməklə məşğuldur. Çin və ya Hindistan İrandan yana Qərblə ciddi münaqişəyə girişməz. Digər tərəfdən, İranın cılız Ermənistanı yanına alıb bizə qarşı gəlməsi onların strateqlərinin nə qədər zəif olduğunu göstərir.

Vaqif NƏSİBOV

Ölmüş məhəbbətin həzin hissləri

Esse

di: - Dahi bəstəkarın bu sonatasının real obyektı bəllidir, cazibədar qızıdır. - Susdu. - Bax, bax, bu yerə qulaq as. Ayın işığını da, titrəyini də görürəm.

- Bəs sən Ayılı gecədən yazsaydın necə? - Dilləndim. - Sənin Ayılı gecən.

Sonata tamama yetdi. Səhəri Vahid Əziz uşaq sevinciylə bir şey oxudu mənə. Dolmuş, hələ boşalmamış səsinə "Ayılı pəncərə" -dən eşidirdim:

Göylərdə bu gecə ulduz tərənəmzə, Kəhəkşan gülüşü qurşaq kimidir. Mənim pəncərəmin pərdələrində Ay gəlib gizlicə gecələyibdir.

Evlərin damında qar qalaq-qalaq, Canavar gözləri yanar soyuqda. Bəlkə də bir yolcu yolda qalacaq, Bu gecə göydə ay doğmadığından.

Səmələr bir təmiz, pəncərəm kimi, Çəkdim pərdələri, göylər göründü. Mənim otağımın nəfəsi isti, Ay axıb pərdədən ovcuma düşdü, Əllərim ağarıb gümüşə döndü.

Bulandı gümüşə evdə nə varsa, Paltarım, kitabım, çəkmələrim də. Mənim otağımın nəfəsi isti, Bu gecə yataram Ayın içində.

Səhər qaranlıqda çıxaram evdən, Qızlar heyrlənib baxırlar mənə. Elə bilərlər ki, Aydan gəlmişəm, Ay qonmaz hər evin pəncərəsinə.

... Beethovenin istəyi bu dəfə də daşa toxundu. Culyetta Ayın işığında Ayın gecə nəğməsində bəstəkardan üz çevirdi, qraf Qallenbergə könlü verdi.

Bu nədir, tədrisən qulaq səsinə itirməkdə olan Beethovenin uğursuz eşq macəraları sona çatacaqmı? O, Tereza Brunşvinqə nişanlanmışdı, demək, xoşbəxt günlər

bəstəkarın könlü qapısını açmaqdadır. Əbəs yerə, nigah müəmmalı şəkildə baş tutmadı.

Beethovenin bəxti gətirəcəkmi? Ətraf mühiti bu məsələ xeyli məşğul edir, söz-söhbət gəzib-dolaşırdı. Sən demə, dahi sənətinin yolunu gənc bir yəhudi qızı - Rahel Levenşteyn gözləyirmiş. Qısa vaxtda o, 18 yaşlı gözəl cavana min könlüdən aşiq oldu. Hər iki tərəfin sevinci macərasına sığışmırdı, daha onlara maneçilik törədən bir adam yox idi. Rahel öncə ağıllı və gözəlliyini qiymətləndirən qızıdı. Və elitər tərbiyə almışdı. Beethoven bu dəfə "Ay sonatası"nın sədələri altında sevgilisinə məktublar ünvanlayırdı. O, Vyanadan getdikdən sonra (1792) yazmışdı: "Nə vaxtdək kədərli gözlərim səni axtaracaq? Sənsiz bütün Dünya başıma dar olur, günəş də sönmür. Harada olursa olum fərqi yoxdur. Ayrılıq məni əldən salıb, özümü tək və kimsəsiz hesab edirəm".

Mayın səkkizində qələmə alınmış bu məktubdan cəmi 3 gün sonra titrək barmaqlar kədərle yazmışdı: "Məni qara basır! Gözlərimə sənin şirin xəyalın görünəndə əlim sənə çatmır. Aramızda dağ bitib, bizim xoşbəxtliyimizə siper çəkib. Qədərə boyun əyməliyəm?" Və bir həftə keçməmiş Vyanaya Rahelə görüşə gəlir.

Beethoven onunla evlənməyi təklif edir, özü də vaxt itirmədən, sabaha ümid yoxdur. Əgər valideynləri buna etiraz etsələr - onunla qaçsın. Lakin ağıllı və sadələvh Rahel Beethovenə yəhudi olduğunu bildirir. Bu söz onu ildırım kimi sarsıdır, Vyanaya gedir, təcili Rahelə məktub yazır ki, O, yəhudilikdən imtina eləsin: "Mənim ol və xristianlığın bütün sevinclərini yaşa". Rahel sevgilisinin kövrək itiriblə dolu məktubuna qəlb səsiylə cavab verir: "Mən sizə sonuncu dəfə yazıram: Dini ayrı əziz dost, məni sakit buraxın! Yalvarı-

ram məndən əl çəkin! Məni məhəbbətinizlə təqib etməyin!"

1811-ci il Beethovenin sağlamlığında sevincli səs-küydən uzaq oldu, qulağı eşitmirdi. O, Teplitseyə gəldi. Bu qaynar, kübar dolu bir mühitdi. İctimai ab - hava ilə səsləşən cəmiyyətdi. Almanyanın, Fransanın, Çexiyanın görkəmli sənət adamları, alimləri buraya yığılırdılar. Sonralar tarixdə məşhur salon sahibəsi olmuş Rahel Levin burada yaşayırdı. Onun salonunda incəsənət və ədəbiyyat xadimlərini tez-tez görmək mümkündür.

Rahel Levinin Beethovenin şəxsiyyətinə və yaradıcılığına rəğbəti açıq-aşkardı. Onun gələcək əri Varnhagen Beethovenin maraqlı, önəmli hərəkətlərini, sənət hisslərini laqeyd qarşılamırdı. Bəli, dahi insanın Teplitse xatirələrini əbdləşdirdi. Romantik və ləngərli istedad malik, yaşa dolduqca ötən məhəbbətini kədərlə xatırlayan Beethoven xəyalə dalır, ötən illərin həzin hisslərini təzədən yaşayırdı. Bu, zərif duyğulu şair Beethovenin diqqətindən yayınmamışdı: "Yadda qalan faktlar" kitabında belə notları bir daha səsləndirmişdi:

"Şlossqartendə tək - tənha gəzintiye çıxdığı zaman O, bir neçə dəfə Raheli görmüşdü və onun çöhrəsinin ifadəsi ona başqa birisini xatırlatmışdı..."

Beethoven, təkcə deyildi, qərb yaradıcıları öz hisslərini ən çox məktubları vasitəsilə ifadə edirdilər: bu, artıq ənənə idi. Üzbəüz daxil çirpintıları anlatmaq mümkün deyil, əgər sevgi - eşq həqiqətdirsə. Dostoyevskinin, Çexovun, Turgenevin, Kuprinin, Aleksey Ostrovskinin və başqa görkəmli sənətkarların məhəbbətlə süslənmiş məktubları özlərindən sonra dəfələrlə nəşrdən çıxmışdır, hətta həmin sevilən qadınların özləri bu təşəbbüsdə olmuşlar. Çünki məktublarda səmimi etiraf, peşimançılıq, itmiş cavanlığın közərtisi vardı. Bir

fakt: Amerika yazıçısı Fitekerald qadını Zeldanı sevirdi, lakin dəyanətinə sadıq qalmamışdı. O, xəstəxanaya düşəndə yazıçı bəlkə də günahlarını yumaq istəmişdi, onun başının üstündə dayanmışdı. Sonralar yazmışdı ki, mən ümidlə dolu olan xəstəxana divarları arxasında Zeldanı itirdim. Bizim sevgimiz əsrin ən böyük sevgisiydi. Münasibətimizdə azacıq qırılma olan vaxt həyatın mənası itdi...

L.Bethoven ömrü uzunluğunu evlənmək barədə düşünən, lakin ona nəsib olmayan sevgisinin həsrətini yaşayırdı, yoxsa o dahiyanə musiqiçi əsərlərini Dünyada səsləndirə bilərdimi? Qırx yaşında yazdığı məktublarında "Ölümsüz sevgili" olaraq sirli bir qadına qəlbiylə vurulduğu məlum oldu. Maraqlı məqamdan biri o idi, hər ikisi bu sevgini gizlətdilər, aşkara çıxartmadılar ki, dahi bəstəkarın ünvanını söz-söhbətlər tapmasın. Qadının gerçək kimliyi hər halda diqqətdən yayınmadı, xüsusən, tarixçilər tərəfindən. Qadının evli Antoniyə Brentano olduğu güman edildi.

Beethoven "Ölümsüz sevgi"yə xeyli məktublar qələmə aldı, həqiqətən, ölümsüz həzin hisslərdən xəbər verirdi. O da məlum idi həmin məktublar ünvanına göndərilmədi, sahibinin masa arxasında pəncərədən içəri axan mehdən titrədi, çapaladı, amma döşəməyə çirpilmədi. Ona görə idi - münasibətləri yasaq idi, adətən, belə məktublar tarixdə unudulmaz eşq məktubları kimi yaşayır. Qeyd edərdik ki, Beethovenin məktubları "Tarixdə Möhtəşəm 50 Eşq Məktubu" adlı məşhur kitaba düşmüşdür...

1812-ci ildə, iyulun 5-də, bazar gününə təsadüf edir məktub. Bəstəkar yazırdı: "Mənim mələyim, mənim hər şeyim, böyük müqəddəratım, sənə yazdığım sözlər boşuna vaxt səfəridir. Niyə içimdəki bu kədər hey dillənir? Görəsən sevgimiz qorxuların arasında heç nə tələb etmədən davam gətirə biləcəkmi? De görüm, sənin bütünlüklə mənim olmadığımı, mənim sənin olmadığımı dəyişə bilərəm? Ay Allah, bütünlüklə mənim olsaydın, bu acını az da olsa sən hiss edərdin!"

Ürəyim sənə deyəcək sözlərlə doludur. Ah! Elə vaxtlar olur ki, danışmağın boş, əhəmiyyətsiz bir şey olduğunu düşünürəm. Şadlan. Mənim həqiqətim, yeganə xəzinəm olaraq da! Bütün varlığım sənindir. Allah bizim üçün yaxşı olaraq rahatlıq göndərməlidir.

Sənin sadıq sevgilin Lüdvic!" Sevgi - Eşq hələ heç bir "cütü" qovuşdurmamışdır - nə yaxşı bu, Alın yazısıdır, yoxsa Kainatda qovuşacağın həzin dəyəri olmazdı...

Redaksiyadan: "Hurriyyat" qəzetinin ötən sayında dərc olunan "Ətrini itirmiş qadın" sərlövhəli hekayədə müəllifin imzası texniki səbəbdən qeyd olunmamışdır. Dəyərli oxuculardan diqqətinə çatdırmaq ki, sözügedən hekayənin müəllifi Allah-verdi Eminovdur.

Məhəbbət rəmzi olan 16 ədədinin sirləri

Paşa YAQUB,
Həkim, Elmi-lədu bilicisi

Quran"ın 16-cı surəsi "Bal arısı" adlanır. Araşdırmalarımız göstərir ki, bu nömrələnmə təsadüf deyildir. Belə ki, ana arı öz balasını 16 gün südlə bəslədiyindən, onun haqqında olan surə də 16 rəqəmi ilə nömrələnib.

Söz gedən surədə arının misalında insanlara məhəbbət aşılır: Bal - arının gülə olan məhəbbətinin nəticəsində yaranıdığından, həm Qərbdə, həm də Şərqdə məhəbbət rəmzi sayılır.

Məhəbbət yandırıcı hiss olduğundan, bu hiss ədəbiyyatda "yanmaq", "alovlanmaq" sözü ilə ifadə edilir.

Maraqlıdır ki, bu hikmət kimya elmində də özünü eyni rəqəmlər altında büruzə verir. Belə ki, Mendeleyev cədvəlinin 16-cı (!) elementi olan Kükürd məişətimizə yandırıcı (!) bir vasitə kimi daxil olub. Həmçinin, məhəbbət insana yaşamaq həvəsi, enerji (ruh) verdiyi kimi, kükürdün oksidləşməsindən yaranan sulfat turşusu da (H₂SO₄) akkumulyator istehsalında istifadə edilməklə, məişətimizə enerji mənbəyi (!) kimi daxil olub.

Məhəbbətdə iki tərəf iştirak edir və biri olmadan o biri "yanmaz". Maraqlıdır ki, kimya elmində də eynən belədir. Dövrü cədvəldə 16-cı element olan Kükürd, atom kütləsi 16 (!) olan Oksigensiz yandırır.

Başqa sözlə desək: "16" tək yandır; onun həm hərfi, həm də məcazi mənada yanması üçün ikinci "16" lazımdır. İnsan cəmiyyətində "yanmanı" əks cinsdən olan tərəf müqabili təmin edir. Kimyəvi elementlərdə isə, yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, Kükürdü yandırmaq üçün mütləq Oksigen lazımdır (hər ikisi də 16 ədədinə bağlıdır).

"... Rəbbim hər şeyi elmlə ehtiva etmişdir. Məgər düşünüb ibrət almırsınız?" "Quran", 6:80

Ən maraqlısı da odur ki, Kükürdlə Oksigenin birləşməsində Kükürdün energetik səviyyələr üzrə elektronları 2 - 8 - 6 formasında yerləşir. Bunu da bütvöv oxuduqda görürük ki, "Quran"ın səhi-fələrinin sayına (286) işarədir. ("Quran" nazil olandan ta XVIII əsrə qədər harada və nə vaxt çap olunmasından asılı olma-yaraq 286 səhifədə yerləşdirilib; bu barədə əvvəlki yazılarımızda izah vermişik).

Qeyd edim ki, 286 ədədinin əbcəd hesabı ilə cəmi (2 + 8 + 6) 16-ya bərabərdir ki, bu da "Quran"ın insanlara məhəbbət aşıladığını bir daha sübut edir.

Elmi-lədu araşdırmalarımız sübut edir ki, insan ana bətnində 286 (!) günə yaranır. Belə ki, genekologiya elminə aid kitablarda qeyd olunur ki, cütlüklər görüşəndən 6 gün sonra toxum ana bətninə

"Siz biri-birinizi sevin ki, Mən də sizi sevim"
(Allah-təala")

düşür. Həmin kitabın başqa bir fəslində isə, qeyd olunur ki, toxum ana bətninə düşəndən 280 gün sonra normal uşaq dünyaya gəlir. Bunu nəzərə alıb, sadə bir hesablama aparaq:

6 gün + 280 gün = 286 gün.

Buradan aydın olur ki, insan ana bətnində "Quran"ın hər səhifəsinə bir gün hesabı ilə qalır.

"Sizin üçün onlarla ünsiyyət edəsiniz deyə, öz cinsinizdən zövcələr xəlf etməsi, aranızda dostluq, sevgi və məhəmmət yaratması da Onun qüdrət əlamətlərindəndir. Həqiqətən, bunda (bu yaradılışda) düşünən bir qövm üçün ibrətlər vardır!" "Quran", 30:21.

İndi isə, 16 ədədində olan başqa hikmətlərə nəzər salaq: atom kütləsi 16 olan və yanmanı təmin edən Oksigenin sıra nömrəsini (Kükürdün məhəbbət rəmzi olan sıra nömrəsinə (16-ya) vurduqda alınan 128 ədədi "Bal arısı" surəsinin ayələrinin cəmini göstərir və kimyəvi elementlərlə "Quran"ın surələri arasında olan riyazi əlaqəni bir daha təsdiq edir:

8 x 16 = 128

16 tək xromosoma, diş arı isə, 16 cüt xromosoma malikdir.

Onu da nəzərinizə çatdırım ki, Rəbbim elmi (və imanı) çox olan bəndəsini digərlərindən daha çox sevir. Bunu Loğman Peyğəmbərin simasında aydın görmək olur. Belə ki, Allah-təala kitab verdiyi bir çox peyğəmbərlərin adına "Quran"-da surə göndərməyə də, ancaq təbəbət elmi bəxş etdiyi bəndəsi Loğmanın (Salam olsun!) adına 31-ci surəni göndərdi. Bu fakt Rəbbimin elm adamlarına olan məhəbbətinin təzahürüdür.

Bu və digər hesablamalarımız sübut edir ki, "Quran" böyük bir elm mənbəyi olmaqla, bütün dünyəvi elmlər (kimya, biologiya, astronomiya, anatomiya, kibernetika və informatika, riyaziyyat, təbəbət, daktioskopiya və s) öz mənbəyini bu səmavi kitabdən götürür.

Elm iki cür olur

Yeri gəlmişkən, qeyd edim ki, elm zahiri və batini olmaqla, iki qrupa bölünür. Zahiri elmlər məktəbdə müəllimdən və kitabdən öyrənilirdi halda, batini elm əksinə, müəllimdən öyrənilməz. Buna el-

(İnsan kimyəvi elementlərin birləşməsindən ibarətdir.)

Diqqətinizi bal arısında olan digər xüsusiyyətin insanlarda özünü göstərməsinə cəlb etmək istə-yirəm. Yuxarıda qeyd etdim ki, bal arısı gözəllik rəmzi olan gülə məhəbbət bəsləyir və ancaq onlarla təmasda olur. Xatırladım ki, təbiətin gözəlliyi gül-çiçək olduğu kimi, cəmiyyətin də gözəlliyi qadınlardır. Arının gülə olan məhəbbətinin nəticəsində bal yarandığı kimi, insanın da (kişinin) qadına olan məhəbbətinin nəticəsində bal(a) yaranır və hər ikisi şirindir. Çünki ikisi də məhəbbətdən yaranır. "Bala baldan şirindir" məsəli də məhz bu hikmətdən qaynaqlanır.

Allah bal arısını həm də ailə, dövlət və ordu qurmaq üçün insanlara nümunə yaratmışdır. Çünki, bal arısı ailəsi öz zəhmətkeşliyi, çalışqanlığı, ciddi nizam-intizamı, təmizkarlığı və faydalılığı ilə bütün canlılardan üstündür. Məhz buna görə də Allahın məhəbbətini qazanaraq adına surə nazil olmuşdur. Buradan aydın olur ki, həmin keyfiyyətləri özündə cəmləşdirən istənilən insan həm cəmiyyətin, həm də Allahın məhəbbətini qazana bilər.

Yeri gəlmişkən qeyd edim ki, Allahın məhəbbətini qazanmağın yollarından biri də elmdir. Bu yolda çalışan insan (tələbə) hər kitabdən bir qədər elm (şirə) toplayır və nəticədə onun da əməyi "bal"la qiymətləndirilir.

Bal arısı haqda əlavə olaraq bir maraqlı məqamı da qeyd edim ki, erkək arı

mi-lədu deyilir.

Lədu sözünü ərəbcə "dərindən" mənasını verməklə, elmin dərindən qatlarına işarədir. Bu, tək zəhmətlə (oxumaqla) əldə edilə bilməyən, həm də qəlbə gələn duyumla (hissiyatla) qazanılan bilgidir. Vaxtilə peyğəmbərlər və bəzi Allah dostları bu cür elmə malik olublar və sirlər üzərindən pərdələri də məhz bu elmlə qaldırıblar (bu yazıda olduğu kimi).

Deyleminin rəvayət etdiyi bir hədisi-şərifdə: "Elmi-lədu Allah-təalanın sirlərindən bir sirdir. Onun hökmlərindən bir hökmdür. Dilədiyi qulunun qəlbinə salar" - deyə buyurulmuşdur.

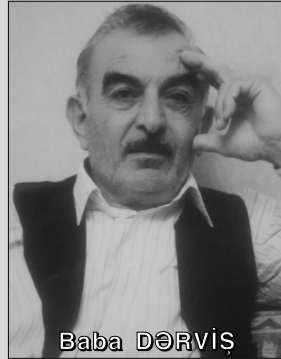
"Sülükül-Üləma" adlı əsərdə keçən bir hədisi şərifdə: "Elmlərdən elələri vardır ki, onları ancaq mərifətullahə sahib olanlar bilirlər. Onlar bu elmlərdən xəbər verdikləri zaman mərifətullahə sahib olmayanlardan başqası onları inkar etməz" buyurulmuşdur.

Bu elm barədə Hadimi həzrətləri: "Mərifətullah bilgiləri kəşfə və ilhamla hasil olur. Müəllimdən öyrənilməz" demişdir.

Elmi-ladun barəsində Quranın bir ayəsində belə buyrulur: "Şübhəsiz ki, Yaqub onu (vəhylə) öyrətdiyimiz üçün bir elm sahibi idi. Lakin, insanların ək-səriyyəti bunu (Allahın sevib-seçdiyi zatlara vəhy, ilham yolu ilə elm öyrətməsini) bilməz!" "Quran", 12:68

Qeyd edim ki, oxuduğunuz bu yazı da bir elmi-lədu nümunəsidir.

İNKİR BİZƏ NEYLƏR

Baba DƏRVIS

Bu zülmə ki, dözdük - daha inkir bizə neylər ?
Sorğu-suala çəksə də bir-bir, bizə neylər ?

Heç olmasa onda mərifət var, qanacaq var,
Nə pulumuza var tamahı, nə umacaq var.
Dar olsa da pulsuz-parasız sığınacaq var,
Görcək, canımız əssə də tir-tir, bizə neylər,
Bu zülmə ki, dözdük, daha inkir bizə neylər ?

Dözdükmü yüz il kölgə kimi yerlə süründük ?!
Hərdən kim işıq yandıdı, bir onda göründük.
Torpağı soğulcan kimi böldük və bölündük,
Olsa da soxulcan sözü təhqir, bizə neylər !
Bu zülmü ki,gördük! Daha inkir bizə neylər ?

Yüz ildi dəyirman daşına bir tayıq - altıda!
Bir yol yuxarı qalxmadıq - olduq ayaq altıda.
Bir hindi-xoruz daima üstə, toyuq altıda!
Əh! Çil xoruzun qıldığı tədbir bizə neylər!
Ondan betəri olmur ha-İnkir bizə neylər!

Dövrən ayırıb ruhumu çoxdan bədənimdən,
Beş-altı sümükdür, qalacaq cismi-tənimdən.
Şallaqlasa da çıxmıyacam ha kəfənimdən!
İnkir, yəni bizdən ola kafir? Bizə neylər,
Sorğu-suala çəksə də bir-bir bizə neylər?!

Bir eldə ki, qanmaz keçə, başda ola hakim,
Xəlf üstə özündən betərin eyləyə təhkim,
O millət o gündən olunur məhşərə məhkum!
Day, onda cəhənnəmdəki təndir bizə neylər?!
Biz məhşəri gördüksə, bu inkir bizə neylər ?!

Etdikcə hocam bizə fırıldaqları tədris,
Bu elmi-tərəqqini görüb, mat qalır iblis.
Baxma,sayıraq özümüzü çox da ki, fərsiz,
İblis nə qədər olsa da fəndgir bizə neylər ?
İblisdən ötə olmur ha inkir-bizə neylər !

...Dərd xırxaladı, axırı keçdik girə, qorxma !
Dövrən doladı qollarını zəncirə--qorxma!
Dözdünmü minə? İndi də döz minbirə, qorxma !
Qorxarsan əgər, boynunu sal kəndirə, qorxma !
Zəncir ki,kar etmir bizə - kəndir bizə neylər !
Əsmə, a kişi bir belə tir-tir! Bizə neylər-
Bu məhşəri gördük? Daha inkir bizə neylər !